Jaargang 110. Vrijdag, 19 September 1851. No. 75.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Inspectie van Verlofgangers

DER

Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van al de Manschappen der Nationale Militie, die zich met Onbepaald Verlof in deze Stad bevinden, om het even tot welke Ligting zij behooren, en uit welke Provincie zij afkomstig zijn, met uitzondering van de hieronder vermelden, dat de **INSPECTIE** over die **VERLOFGANGERS** zal worden gehouden op WOENSDAG den 1sten October 1851, aanvangende des voormiddags te negen uur.

Dat, ten einde de Verlofgangers niet langer dan noodig bij de Inspectie te doen verblijven, bepaald is, dat de evenbedoelde Verlofgangers op den gemelden dag ter plaatse voorzegd zullen opkomen in de navolgende orde, te weten:

des voormiddags te *negen* uur degenen, wier geslachtnamen beginnen met de letters A, B, C, en D;

te *tien* uur degenen, wier geslachtnamen beginnen met de letters E, F, G, H, I en J;

te *elf* uur degenen, wier geslachtnamen beginnen met de letters K, L, M en N;

te *twaalf* uur degenen, wier geslachtnamen beginnen met de letters O, P, R, S en T;

te *een* uur degenen, wier geslachtnamen beginnen met de letters U, V, W en Z.

Wordende diensvolgens de bedoelde Verlofgangers bij dezen gelast, om precies op het juiste, voor ieder hunner bepaalde uur bij het gebouw van de Garnizoens Infirmerie alhier, present te zijn, gekleed in uniform en voorzien van alle zoodanige Kleeding- en Equipementstukken, als bij het vertrek van het Korps aan hen mogten zijn gelaten, alsmede van hunne Zakboekjes en van de Certificaten litt. H. H., welke zij van het Bestuur hunner Gemeente, tegen inhouding van hunnen Verlofpas, hebben bekomen; zullende door den Heer Kolonel, Militie-Commissaris in deze Provincie, een arrest van twee tot zes dagen worden opgelegd aan elken man, die zonder wettige en door den Burgemeester dezer Stad aangenomene redenen, van de Inspectie mogt achterblijven.

Even als zulks vroeger plaats had, zullen de voorwendsels van onbekendheid met den tijd der Inspectie, of van geene afzonderlijke Citatie te hebben ontvangen, evenmin als van afwezigheid in beroeps-uitoefening, als wettige redenen voor het verzuimen der Inspectie worden gehouden, tenzij, in het laatste geval, de Verlofganger de vereischte toestemming daartoe verkregen en vooraf van zijne afwezigheid aan den Burgemeester behoorlijk kennis zal hebben gegeven, waaronder echter niet begrepen is het geval van vertrek naar buiten 's lands, als waaromtrent vergunning van hoogere Autoriteit wordt vereischt. Het wordt bij dezen aan de verlofhebbende Manschappen der Nationale Militie wel expresselijk herinnerd, dat door de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog bepalingen zijn gemaakt ten aanzien van zoodanige Verlofgangers, die zich aan insubordinatie schuldig maken of hunne Kleeding- en Equipementstukken mogten hebben verwaarloosd, hoezeer zij met hun Korps hebben afgerekend, en dat dus ten aanzien van dezen zal worden gehandeld, zoo als daarbij is voorgeschreven, ten einde de schuldigen in dezen te straffen.

Van deze Inspectie zijn alleen uitgezonderd zoodanige Verlofgangers der Nationale Militie van de ligting van 1851, die in reserve zijn gesteld, welke zonder Kleeding- en Equipementstukken zich in deze Gemeente mogten bevinden.

GRONINGEN, 18 September 1851.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* maken bekend, dat ten gevolge van de vastgestelde GRENSBEPALING van de RIJKS MILITAIRE GRONDEN in en bij de Vesting *Groningen*, die GRENZEN door het STELLEN van GRENSPALEN op verschillende punten langs de binnen- en buitengrenzen dier gronden, op het terrein zigtbaar zijn gemaakt, en dat Burgemeester en Wethouders, ingevolge een daartoe gedaan verzoek van den Heer Luitenant Kolonel, Eerstaanwezend Ingenieur te *Groningen*, zich verpligt hebben gevonden om de Ingezetenen bij deze uit te noodigen, de bedoelde GRENSPALEN te ONTZIEN en dezelve op geenerhande wijze te SCHENDEN of dezelve te BEDEKKEN of voor het oog ONZIGTBAAR te maken, door daarop VOORWERPEN, MEST of VUILNIS ENZ. te plaatsen; zullende daarop door de Politie een waakzaam oog worden gehouden.

En opdat deze Notificatie kome ter kennis van een' ieder, zal dezelve in de *Groninger Courant* worden geplaatst.

GRONINGEN, 4 September 1851.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.

De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* verwittigen de daarbij belanghebbenden, dat de **SINGEL** tusschen de HEERE- en OOSTERPOORTEN, van **MAANDAG** den 22sten September 1851, zal zijn **GESLOTEN.**

GRONINGEN, 18 September 1851.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.

De Secretaris: HORA SICCAMA.

RAADSVERGADERING:

Zaturdag den 20sten September 1851, des middags te twaalf uur.

De **COMMISSIE** van **ONDERWIJS** voor de Provincie *Groningen* vergadert op WOENSDAG den 15den October, des morgens te acht uur, in het CONCERTHUIS alhier. Die zich dan willen laten EXAMINEREN, gelieven hunne Geboorteakte, een Getuigschrift van zedelijk goed gedrag, en, voor zooverre zij reeds een' Rang bezitten, de akte hiervan aan den SCHOOLOPZIENER van hun District in te zenden vóór den 1sten October e.k.

GRONINGEN, 8 September 1851.

De Secretaris der Commissie: P. HOFSTEDE DE GROOT.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Omtrent Cuba worden, bij gebreke van latere berigten, de volgende statistieke opgaven, uit officiële bronnen geput, door de Londensche bladen medegedeeld: In 1848 bedroeg de invoer van het eiland eene waarde van L. st. 5,100,000, en de invoer L. st. 5 200,000. Onder den invoer was voor L. st. 2,370,000 aan provisiën, L. st. 435,000 aan katoenen stoffen, L. st. 400,000 aan linnen, L. st. 180,000 aan wollen en zijden goederen, enz. Onder den uitvoer waren 1,228,718 kisten suiker, 694,187 aroba's koffij, 228,726 vaten melasse, 656,491 centenaars kopererts, 6,275,630 ponden tabak in balen, 101,480 duizendtallen cigaren, enz. In de laatste jaren was de teelt van tabak en suiker toe-, maar van koffij afnemende.

Het openbaar inkomen bedroeg in 1848 eene som van L. st. 2,600,000, waarvan L. st. 1,380,000 uit tolregten voortvloeiden.

In het begin van 1849 hadden de voltooide spoorwegen op het eiland eene lengte van te zamen 256 mijlen, terwijl nog andere aangelegd werden.

ITALIE.

De Fransche bezetting te Rome deed dezer dagen talrijke patrouilles door eenige wijken van Rome gaan. Hier en daar werden, in tegenwoordigheid van politie-agenten, huiszoekingen gedaan en eenige stellers van oproerige geschriften gearresteerd.

— Uit Napels wordt geschreven, dat meer dan 46 staatkundige gevangenen ter dood zijn veroordeeld. Daaronder zijn tien voormalige afgevaardigden, twee oud-ministers, één gezant en twee geestelijken. Men verwacht echter, dat de Koning dit vonnis in kerkerstraf zal veranderen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 14 September.

Sedert lang was het Pruissische ministerie van oorlog ijverig er op bedacht, het middel te vinden om aan het leger ondoordringbare schoeisels te verschaffen, iets van het hoogste belang voor de gezondheid der militairen.

Ten jare 1847 werd te dien einde een prijs van 2000 th. (*f* 3600) uitgeloofd; 74 mededingers hadden zich achtereenvolgens opgedaan, doch geen hunner voldeed geheel aan de gestelde voorwaarden, en reeds begon men het vraagstuk als onoplosbaar te beschouwen, toen dezer dagen zekere *Keller*, schoenmaker te Berlijn, aan den minister van oorlog schoenen, laarzen en slopkousen heeft verzonden, welke voorwerpen werden onderworpen aan het onderzoek eener *ad hoc* benoemde commissie, die ze ondoordringbaar heeft verklaard.

— In Pruissen zal niemand voortaan het bedrijf van boekdrukker en boekhandelaar mogen uitoefenen, die geene genoegzame bewijzen van bekwaamheid voor het bedrijf en de kennis der wet op de drukpers en den boekhandel heeft gegeven voor eene commissie van twee boekhandelaren en twee boekdrukkers, onder een door de overheid te benoemen voorzitter.

KEULEN, 14 September.

Gisteren is de Oostenrijksche voorzitter der Bonds-vergadering, graaf *Thun*, naar den Johannes-berg vertrokken. Morgen neemt prins *Metternich* van daar de reis naar Weenen aan.

— De opperburgemeester van Kassel, de heer *Hartwig*, is den 10den September naar de vesting Spangenberg vervoerd om zijne gevangenisstraf te ondergaan. Vele leden van den stadsraad hebben hem tot aan het station vergezeld. Men weet, dat hij het militair gezag niet heeft willen erkennen.

— Te Ehra, een dorp bij Fallersleben, is het dansen een privilegie, dat slechts geoorloofd is aan 7 meisjes, de zoogenaamde dansmeisjes, welke door het dorp gekozen worden. Men ziet hierbij voornamelijk op braafheid, vlijt en andere loffelijke eigenschappen. De andere meisjes in het dorp mogen niet dansen, de 7 uitverkorenen echter dansen zich dan ook somtijds wel eens dood.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 14 September.

Er worden tweehonderd en vijftigduizend exemplaren van de officiële uitgave van den catalogus der groote tentoonstelling gedrukt, bij welke oplage men honderd en vijf tonnen aan gewigt van papier verbruikte. De belasting op deze massa papier was eenduizend vierhonderd en zeventig ponden sterling. De overige publicatiën, in verband staande met dezen catalogus, zijn:

	Getal pagina's.
Engelsche, Fransche en Hoogduitsche catalogus	960
Beschrijvende en geïllustreerde „	1400
Engelsche en Fransche synopsis	192
HUNT's handboek	1000
Engelsche en Fransche goedkoope plannen van het gebouw en gidsen daarin	48
Prijsopgaven der verschillende voorwerpen	500
Advertentiën	160
Verslagen der jury's	750
Te zamen pagina's	5010

Deze 5010 pagina's worden steeds gedrukt en herdrukt, en *blijven* voor alsnog permanent *gezet*, om gebruikt en verbeterd te worden. Tweeënvijftigduizend ponden letters staan hierbij gebezigd.

— Er zijn tijdingen uit Australië ontvangen van zes dagen later (Sydney den 3den Junij). De berigten omtrent de goudontdekkingen worden, even als vroeger die van Carlifornië, meer dan bevestigd. De ontdekker was de heer *E. H. Hargrave*, die weleer in Californië geweest was en wiens aandacht getrokken werd door de overeenkomst van den bodem. Hij reisde 320 mijlen binnenwaarts, totdat hij te Ophir (35 mijlen n. w. van Summervillekreek) zijne pogingen begon, noemende die plaats, welke in de nabijheid is der vereeniging met de Macquarie-rivier, de *Ophiropdelving*. Men berekent, dat er 2000 lieden tegenwoordig bezig zijn. Het goud is even goed, zoo niet beter, dan dat van Californië, en te Sydney waren brokken van 46½ ons ontvangen. Men dacht ook veel goud te vinden te Illawara, bij de Manning-rivier.

Van den 15den. Naar luidt van een hier ontvangen brief van *Kossuth*, zal hij den 2den Oct. met zijne geheele familie te Londen aankomen. Na een kort verblijf, ten einde zijne kinderen op eene school te plaatsen, vertrekt hij naar Amerika.

— De groote tentoonstelling is gisteren door 16,273 en heden tot 2 uur namiddag door 54,599 personen bezocht.

— Het stoomschip *Canada* heeft tijdingen uit New-York tot den 4den en Halifax tot den 5den Sept. aangebragt. Volgens officiele berigten uit Washington had *Lopez* zich tot den 25sten Aug. nog op Cuba weten te handhaven, doch met eene sterk verminderde bende; geen enkele Creool had zich bij hem gevoegd; zijne vooruitzigten waren hopeloos en hij voerde eene worsteling voor het levensbehoud van zich zelven en van de weinige strijders, die hem waren overgebleven.

Van New-Orleans was geene versterking naar hem afgegaan en de regering bleef met goed gevolg werkzaam in het beletten van allen toevoer aan de vrijbuiters. Alle autoriteiten waren verantwoordelijk gesteld voor de naleving van de bevelen des gouvernements. De scheepsmagt in de golf van Mexiko was versterkt.

— De *New-York Herald* bevat, onder het opschrift: Aristocratisch Huwelijk, het volgende: De Koning der Mosquitos heeft eene zuster, de Prinses *Agnes Frederica Augusta*. Zij trad den 6den Julij met een neger aldaar, genaamd *Michael Hodges*, in het huwelijk. Maar het zonderlingste was, dat de bruidegom met geweld naar het altaar moest gesleept worden, omdat hij kort voor de huwelijks-plegtigheid had vernomen, dat de Prinses haar apanage van de Britsche regering verloor, wanneer zij in het huwelijk trad.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 September.

Een gewigtig feit heeft heden eensklaps de doodelijke stilte in de politieke wereld doen eindigen. Het ministerie heeft het departement Ardêche in staat van beleg gesteld, als het eenig middel om een' krachtigen dam op te werpen tegen de alverwoestende propaganda der demagogen. De minister van binnenlandsche zaken zegt in de motieven van het kabinetsbesluit, dat er gebiedende redenen bestonden om het uitvoerend bewind te noodzaken in het departement Ardêche de krijgswet toe te passen. Het kwaad, door de demagogische predikingen en door de woelingen der geheime genootschappen gesticht, heeft zich in de armzalige hutten der bergbewoners van Ardêche op eene schrikbarende wijze voortgeplant. De strenge maatregel van den heer *Leon Faucher* vindt bij alle welgezinden veel bijval. De permanente commissie is heden bijeengeroepen om aan dien maatregel hare goedkeuring te hechten.

— De voorzitter der wetgevende vergadering, de heer *Dupin*, een staatsman wiens stem in Frankrijk algemeen gezag heeft, heeft den 7den dezer, als voorzitter van een genootschap van landbouw in het departement van de Niévre, eene rede gehouden, waarvan het politieke gedeelte hoofdzakelijk aldus luidde:

„Te midden van een' onloochenbaren overvloed, die even wel niet bovenmatig groot is, kwijnt de landbouw; hij kan zijne produkten niet afzetten. Het graan is niet te verkoopen; beducht wegens de woelingen der socialisten en volksmenners, durven de koopers niet van de lage prijzen partij trekken, om, als in vroeger tijd, voorraden op te leggen, die zoo goed te stade komen, wanneer de oogst eens weder tegenvalt. Vee is ook niet gezocht; op de jaarmarkten is er nergens drukte dan in de kroegen, en de pachter gaat met zijne runderen bedrukt weder naar huis.

„De pachter heeft moeite om den grondeigenaar te betalen, en beiden ontbreekt het aan middelen om buitengewone werkzaamheden en verbeteringen te ondernemen, terwijl reeds de onvermijdelijke kosten der verbouwing in Frankrijk zestig ten honderd van de onzuivere opbrengst wegnemen.

„Aan wie is deze staat van zaken, die nu reeds drie jaren aanhoudt, te wijten?

„Men vraagt alles van de regering. Maar zij kan niet alles. De mate harer geldmiddelen, die zij van het algemeen moet vergen, stelt aan hare bemoeijingen perken, buiten welke het bankroet haar wacht. En buitendien, eene regering op korten termijn, als de onze, en die alle partijen naar zich wilden toetrekken, kan niet zoo krachtig en gestadig werken als een onbetwist en gevestigd staatsgezag. De tijden zijn nabij, gelijk de Schrift zegt. Nog een weinig tijds — zoo er niet in voorzien wordt, — en de beide staatsmagten treden af. Dat is dan ook de dag, waarop alle zamenzweerders, alle revolutionnairen en voorstanders van het schrikbewind, kortom de *partij der misdaad*, elkander bescheiden hebben.

„Hoe zal het dan gaan? vraagt gij. Ik vraag het u: want wij, het tot souverein verklaarde Fransche volk, de massa der burgers, zijn het die eenen President en eene wetgevende vergadering moeten kiezen.

„Wel is de herziening der constitutie door tallooze stemmen, met zeer onderscheidene inzigten, verlangd. Doch allen waren, en met reden, van oordeel, dat de herziening niet anders dan naar de voorschriften der constitutie moest plaats hebben. Daarom heeft ook de minderheid der wetgevende vergadering het gewonnen van de meerderheid.

„Weldra zal de vraag der herziening weder in behandeling komen; men zal eene nieuwe poging doen. Wat zal zij opleveren? God alleen weet het!

„De koningen duchten de republieken, de republieken duchten de koningen. Verstandige volken duchten maar één ding, te weten eene slechte regering, en wat zij dus het meest behooren te vreezen, zijn politieke schokken en omwentelingen, die alles onzeker maken, het staatsgezag doen wankelen, de gemoederen beroeren en voor alle booze driften ruim baan maken.

„De aarde is het eenige, wat door bestendige omkeering vruchtbaar wordt. Niet zoo de staatsinstellingen en wetten.

„Herziening of geen herziening, het volk, gijlieden, zult het uitvoerend en wetgevend gezag benoemen; aan u is het eene goede keuze te doen, het oor te sluiten voor kwade raadgevingen; — stemt dan met de hand op het geweten. God spreke door uwe stem: men pleegt immers te zeggen, dat de stem van het goed ingelichte volk Gods stem is.

„De hoofdzaak is eene goede wetgevende magt; eene revolutionnaire vergadering zou den besten President der republiek weldra verzwelgen; eene welgezinde vergadering zou zelfs eenen socialist op den presidentszetel weldra onschadelijk maken."

— Er had gisteren eene zamenscholing plaats voor het huis van een' koopman in gravures. Men was vertoornd op hem, dewijl hij pas eene kaart van Europa had uitgegeven, met het jaartal 1851 er op, waarop hij Frankrijk had betiteld: „Het koningrijk Frankrijk." Deze voorbarigheid werd hem door de republikeinen euvel genomen.

— Ten gevolge der jongste politiemaatregelen zullen ruim 10,000 vreemdelingen den Franschen bodem moeten verlaten en daaronder 3000 schrijnwerkers en behangpapierdrukkers uit de voorstad St. Antoine.

— Het gezondheids-congres zal den 22sten dezer alhier bijeenkomen in de zaal der koninklijke akademie van geneeskunde. Vele aanzienlijke personen hebben adhaesie aan dit congres gegeven, en men koestert algemeen de verwachting, dat de discussiën goede resultaten zullen opleveren.

— Morgen avond zal aan de *dames de la Halle* een bal worden gegeven. De invitatie-lijst daartoe op te maken, was eene zeer moeijelijke taak, want dat personeel is ligt in zijne eer getast en heeft eene eigenaardige wijze om dit te openbaren. Men heeft zich daarom 2500 à 3000 dames door het lot laten aanwijzen, en verwacht die visch-, vogel-, boter- en aardappel-dames in de zonderlingste toiletten.

— In den Elzas is de aardappelenoogst mislukt. De bevolking schrijft dit toe aan de spoorwegen en dreigt die te vernielen. Er zijn maatregelen van voorzorg genomen.

— In verscheidene departementen heerscht eene ziekte onder de paarden, waaraan zeer vele sterven.

— Er wordt veel gesproken over eenig overleg tusschen Frankrijk, Groot-Brittanje en Spanje ten opzigte der vereeniging van Cuba met de vereenigde staten, indien namenlijk de unie krachtige middelen wilde in het werk stellen. Ofschoon het aan te nemen is, dat dit punt wel degelijk de oplettendheid der verschillende Europesche mogendheden tot zich trekt, mag men toch aannemen, dat het vooreerst nog wel tot geen verbond zal komen.

Van den 15den. De plegtigheid van het leggen des eerstens steens voor de centrale hallen is rustig afgeloopen, onder een' grooten toevloed van menschen, die de kreten van: *Leve de Republiek! leve de Grondwet!* of wel die van: *Leve de President! Leve Napoleon!* aanhieven. De laatstgenoemden hebben zich zeer beijverd om de overhand te behouden.

Hetgeen echter sommigen verwachtten, dat namelijk *L. N. Bonaparte* op de schouders der hal-dames in zegepraal zoude gedragen worden naar de Tuilerien, hiervan is niets gebeurd. Alles is zeer bedaard en ordelijk afgeloopen, of, met andere woorden, de ontvangst van den President der Republiek was uitermate koel.

De laatstgenoemde heeft zich ook onthouden van elke buitensporige staatkundige toespeling in zijne aanspraak, waarvoor velen zoo bevreesd waren. Zijne rede was zeer kort en onschadelijk en stond met de staatkunde slechts zeer weinig in verband.

De tweede belangrijke gebeurtenis van den dag is de buitengewone vergadering van de permanente commissie, ten einde de ophelderingen van den minister van binnenl. zaken nopens het in staat van beleg stellen van het departement van Ardèche te ontvangen. Ook hier is alles zeer rustig afgeloopen. De commissie heeft, zoo als men verwachtte, hare goedkeuring gehecht aan dezen maatregel.

BELGIE.

BRUSSEL, 15 September.

De heer *Frans Raveaux*, afgevaardigde voor Keulen bij de Nationale Verg. te Frankfort en voorzitter van het regentschap door het Stuttgarter Rompparlement ingesteld, is eergisteren namiddag te Brussel overleden aan de gevolgen der ziekte, welke hem eenige weken geleden verhinderd had, voor het hof van assises te Keulen te verschijnen, ten einde zich van de aanklagt te zuiveren, wegens welke hij ter dood werd veroordeeld. De heer *Raveaux* had te Laeken een

klein landgoed gekocht, waar hij zich wilde vestigen.

— Een Brusselsch ingenieur heeft een plan openbaar gemaakt voor de stichting eener nieuwe zeestad aan het Vlaamsche Hoofd.

— De vloed van den 26sten September zal de hoogste zijn van dit geheele jaar en zelfs die van den 19den Maart l.l. overtreffen, welke in Engeland zoo veel schade aanrigtte.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Aanspraak des Konings, tot opening van het zitting-jaar 1851–1852 der Staten Generaal.

Maandag l.l. heeft Z. M. in persoon de zittingen der beide Kamers met de gebruikelijke plegtigheden geopend, met de volgende aanspraak:

Mijne Heeren!

Het is mij aangenaam, bij de opening van deze vergadering der Staten Generaal, u gunstige mededeelingen nopens den toestand des vaderlands te kunnen doen.

De geboorte van eenen prins heeft het geluk van mijn huis vermeerderd.

Tusschen Nederland en de vreemde mogendheden bestaat voortdurend goede verstandhouding.

Met onderscheidene Staten zijn overeenkomsten gesloten, tot bevordering van de belangen des handels, en tot verbetering en verzekering van het onderling verkeer. Tot gelijke einden zijn nog met andere onderhandelingen geopend, welke, naar ik mij vlei, mede tot gewenscht gevolg zullen leiden.

De zee- en landmagt leggen steeds loffelijken ijver aan den dag, en geven voortdurend redenen van tevredenheid.

De staat van rust, waarin zich thans al de Overzeesche bezittingen van het rijk bevinden, laat niets te wenschen over.

De onlusten, welke laatstelijk op Borneo hebben plaats gehad, zijn door de kracht onzer wapenen gedempt.

De berigten omtrent den gezondheidstoestand in de Koloniën zijn meer geruststellende.

De gevolgen van mislukte oogsten verdwijnen meer en meer, en de jongste berigten omtrent den oogst van dit jaar ontvangen, luiden zeer gunstig, vooral wat de voedingsmiddelen betreft.

De Kieswet, de Provinciale- en de Gemeentewet beantwoorden in hare werking, voor zoo veel die tot hiertoe kon worden nagegaan, aan het doel van den Wetgever.

Bij den voorspoedigen afloop des winters, zonder ijsgang en zonder buitengewoon hoogen rivierstand, bleven de waterkeeringen van schade bevrijd.

De groote werken, tot verbetering onzer rivieren, volgens het U medegedeeld stelsel, worden met kracht begonnen en voortgezet.

De oogst van het vorig jaar, schoon middelmatig, was ruimer dan aanvankelijk werd vermoed.

Die van dezen zomer schijnt in de meeste streken voldoende te zijn.

Over het algemeen legt men zich met ijver toe, den landbouw, zoowel door scheiding van onverdeelde gronden en ontginning, als door verbetering, uit te breiden en te doen bloeijen.

Ook de ambacht- en fabrijkvlijt is in voortdurende ontwikkeling.

Het steeds toenemen van de scheepvaart en de uitbreiding van den scheepsbouw leveren het bewijs, dat de verandering onzer handels-wetgeving, in het vorig jaar tot stand gebragt, de verwachting aanvankelijk niet logenstraft. De groote bedrijvigheid van vele handelstakken toont aan, dat ook de handel, over het algemeen, in voorspoedigen toestand verkeert.

De gestadige vermeerdering der middelen van vervoer, te water en te land, is niet alleen op het binnenlandsch verkeer, maar ook op dat met andere Rijken van heilzamen invloed. Ik hecht er bijzonderen prijs aan, de vermeerdering dier middelen te ondersteunen.

Daartoe strekt eene overeenkomst, dezen zomer met Pruissen gesloten, die U zal worden medegedeeld.

Met België zijn gezamenlijke maatregelen genomen, ten einde de opening van nieuwe wegen van gemeenschap tusschen beide landen voor te bereiden, en, zoo ik hoop, tot stand te brengen.

De goede uitzigten omtrent den toestand van 's Rijks geldmiddelen vroeger gekoesterd, zijn niet te leur gesteld, maar ten aanzien van het jongst verloopen jaar overtroffen. Ook het tegenwoordig jaar belooft eene voordeelige uitkomst. In den aanvang van uwe zitting, zal uwe medewerking tot maatregelen van schuldvermindering worden ingeroepen.

De hoogst belangrijke wets-ontwerpen, in uwe vorige zitting bereids ingediend, doch tot welker afdoening de tijd ontbroken heeft, zullen op nieuw in deze zitting door mij aan uwe beraadslaging worden onderworpen.

Bij de behandeling van deze en van andere ontwerpen, welke u in den loop der zitting zullen worden aangeboden, moge wederom die geest van gemeen overleg heerschen, welke, tot hiertoe, het volbrengen van zoo veel belangrijke werkzaamheden mogelijk heeft gemaakt.

Het is mijn hartelijke wensch, dat onze gemeenschappelijke arbeid, onder Gods zegen, tot heil van het dierbaar Vaderland moge strekken.

Ik verklaar deze zitting van de Staten Generaal te zijn geopend.

Na het uitspreken dezer troonrede verlaten Z. M. de Koning en HH. KK. HH. de Prinsen de vergaderzaal, om op de vastgestelde statelijke wijs naar het koninklijk paleis terug te keeren.

Daarna wordt de vereenigde zitting der beide Kamers gesloten en gaat de vergadering uiteen.

Eene zeer talrijke menigte bevond zich op den weg, langs welken zich de Koning, in statigen optogt, naar het hôtel der Staten Generaal begeven heeft, en later van daar naar H.D. paleis teruggekeerd is. Ook in de vergaderzaal zelve waren alle loges en tribunes zeer bezet. Z. M. ontving vele blijken van die gehechtheid, welke den Nederlander aan zijnen Koning verbindt. Het getal ingezetenen van andere plaatsen, dat zich tot bijwoning dezer opening herwaarts begeven had, was ook ditmaal zeer aanzienlijk, en er heerschte dan ook eene groote drukte in de residentie. De plegtigheid is in de meest geregelde orde afgeloopen.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 16den September.

In deze zitting is voorlezing gedaan van het koninkl. besluit, waarbij jhr. mr. *J. C. Martens van Sevenhoven* benoemd wordt tot voorzitter der Eerste Kamer, gedurende de tegenwoordige zitting. Die heer heeft daarop gemelde betrekking aanvaard met het houden van eene toepasselijke aanspraak.

De heer *Blankenheym* heeft, namens de commissie, belast geweest met het aanbieden van het adres aan den Koning in antwoord op de mededeeling der geboorte van eenen Prins, haar verslag gedaan.

Daarna is men overgegaan tot het zamenstellen der afdeelingen.

Tot morgen wordt de vergadering gescheiden.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 16den Sept.

In de op heden gehoudene zitting van de Tweede Kamer is, onder het voorzitterschap van den heer *Anemaet*, als het oudste lid in jaren, overgegaan tot de verkiezing van drie kandidaten voor het voorzitterschap der Kamer gedurende de tegenwoordige zitting. Tot stemopnemers zijn benoemd de heeren *Hugenholtz*, *Westerhoff*, *Mackay* en *v. Walchren* Er waren 56 leden tegenwoordig.

Tot de benoeming van den *eersten kandidaat* heeft slechts eene stemming plaats gehad, waarbij de heer *Boreel van Hogelanden* als zoodanig gekozen is, met 41 van de 56 stemmen.

Tot de verkiezing van den *tweeden kandidaat* zijn vier stemmingen gehouden. Bij de *vierde* stemming werd de heer *Luijben* tot *tweeden* kandidaat gekozen met 28 van de 57 stemmen.

Voor den *derden* kandidaat hadden er *drie* stemmingen plaats. Bij de *derde* stemming bekwam de heer *van der Linden* 28 en de heer *Lotsy* 25 stemmen.

Derhalve zijn tot kandidaten voor het voorzitterschap gekozen de heeren: *Boreel van Hogelanden*, *Luyben* en *van der Linden.*

Daarna is de vergadering gescheiden.

Aan de algemeene aanmerkingen, welke de commissie van rapporteurs der Tweede Kamer (bestaande uit de heeren *Dullert*, *de Man*, *Metman*, *Jongstra* en *v. Hall)*, belast met het onderzoek van het ingediende ontwerp op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie (en welke commissie den heer *Metman* tot haren algemeenen rapporteur heeft verkozen) heeft gemeend aan de Regering te moeten mededeelen, ontleenen wij de volgende trekken:

Daaruit blijkt, dat, naar het oordeel der commissie, met het ontwerp niet is voldaan aan de onmiskenbare bedoeling van den grondwetgever, daar deze de voordragt eener volledige inrigting heeft verlangd, en bij het ingediende ontwerp vele en gewigtige belangen onbeslist zijn gebleven, en men alzoo niet bij magte is, om daarover een volledig oordeel te kunnen vellen. De commissie kan zich met de redenen, welke daarvoor zijn bijgebragt, te weten, opeengestapelde drukte bij het departement van justitie, en de overweging, dat de leden der Staten Generaal zelven zouden verlangen, om het ontwerp in 't afgetrokkene en onafhankelijk van elken plaatselijken invloed te beoordeelen, niet vereenigen. Ofschoon de onvolledigheid der voordragt tot een volledig onderzoek heeft moeten leiden, heeft de commissie geoordeeld, dat eene opgave van de beginselen, welke zij, bij afwijking van het stelsel der Regering, meent, dat in eene nieuwe wet op de regterlijke magt zouden behooren te worden opgenomen, niet geheel nutteloos zou wezen. Daarbij is in den regel opgegeven het gevoelen der meerderheid van de commissie, en bij zeer enkele, doch belangrijke punten, ook dat der minderheid.

De meerderheid der commissie is tot het besluit gekomen, dat de eenige mogelijkheid, om, in het belang der regtzoekenden, het bezwaar der kostbaarheid te verminderen, gelegen is in het wegnemen van één trap van jurisdictie. Het stelsel van elf geregtshoven werd, wel is waar, algemeen afgekeurd; doch twee leden hebben zich voor het behoud van twee geregtshoven verklaard. Van de zijde der meerderheid is aangemerkt, dat eene ondervinding van een vierde van eene eeuw, in ons vaderland verkregen, het bewijs heeft opgeleverd, dat de hooge raad zoowel over de feiten, als over het regt kan oordeelen, en dat de arresten van het hoog geregtshof van 's Gravenhage nimmer uit dat oogpunt zijn bestreden geworden.

Het stelsel, om in alle strafzaken hooger beroep te vergunnen, is ernstig bij de commissie overwogen, en heeft aanleiding gegeven tot de beoordeeling van de vraag, in hoeverre de invoering van de jury in ons vaderland al of niet wenschelijk zou kunnen worden geacht. Men heeft het betreurd, dat de Regering op dat punt eenigzins schijnt te hebben getwijfeld, en de meerderheid is tot het besluit gekomen, dat, bij de meerdere ontwikkeling van onze constitutionele instellingen, de invoering van de jury in een meer verwijderd verschiet door de geheele natie zal worden verlangd, en dat er alsdan gronden aanwezig zullen zijn, om aan dit verlangen te voldoen; maar dat op dit oogenblik dit verlangen niet bestaat, en de geheele commissie heeft, bij de algemeene ongeneigdheid, om zich van zijne dagelijksche bezigheden te laten aftrekken, ten einde over leven en dood te beslissen, en die taak niet alleen aan regtsgeleerden over te laten, zich vereenigd met het stelsel der Regering om, bij de nieuwe regterlijke instellingen, de regtspraak met behulp van gezworenen niet op te nemen.

Met drie tegen twee stemmen heeft de commissie, na zeer ernstige beschouwingen, zich tegen het hooger beroep in strafzaken verklaard, en (met uitzondering van die der kantongeregten) bestond deze meerderheid niet uit dezelfde leden, welke voor de afschaffing der geregtshoven hadden gestemd.

De plaatsing van onbezoldigde referendarissen bij de regterlijke collegiën heeft geenszins de goedkeuring van de commissie verworven; wel daarentegen het voorstel, om allen, die in regterlijke betrekkingen zouden verlangen te worden geplaatst, aan een staatsexamen te onderwerpen. Zelfs heeft de commissie der Regering in bedenking gegeven, of niet al de *utriusque juris doctores*, die zich aan de praktijk willen toewijden, aan een staats-examen zouden behooren onderworpen te worden.

's GRAVENHAGE, 15 September.

Z. M. heeft, bij gelegenheid der doopplegtigheid van den jonggeboren Prins, aan den heer burgemeester der residentie doen ter hand stellen eene som van *f* 2000, ten behoeve der algemeene armen van 's Gravenhage.

— Naar men verneemt, zal Z. M. de Koning zich binnen kort naar het Loo begeven.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft, namens Z. M. den Koning, verklaard, dat iemand, welke zich wenscht te doen examineren voor de betrekking van onderwijzer, zich daartoe moet vervoegen in de provincie *waar hij werkelijk woont*, en wanneer deze tijd van inwoning minder dan een jaar is, behoort bij dispensatie van den Koning te verzoeken.

— Men verzekert, dat binnen korten tijd de reorganisatie der militaire geneeskundige dienst tot stand zal worden gebragt.

— Uit Luxemburg wordt geschreven, dat Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden den 22sten te Walferdange verwacht werd. Z. K. H. zou te Luxemburg in persoon de Stenden openen.

— Al de stukken betrekkelijk tot den arbeid der in Julij 1848 benoemde staats-commissie tot herziening der geneeskundige wetten en verordeningen zijn gedrukt en men verwacht eene spoedige aflevering. Ook de *Pharmacopœa Neerlandica* is geheel afgedrukt, doch de *Nederlandsche Apotheek* zal nog wel eenigen tijd op de pers blijven.

— Men verneemt, dat de hoofd-ingenieur *A. E. Tromp* en de ingenieur der 1ste klasse *L. K. Turk*, door het departement van marine met eene wetenschappelijke zending belast, naar Engeland zijn vertrokken.

— De *Delftsche Courant* meldt het volgende:

„Men verneemt, dat heden voor rekening van het gouvernement naar de wereld-tentoonstelling te Londen vertrokken zijn de navolgende personen, alle geplaatst en werkzaam aan de artillerie stapel- en constructie-werkplaatsen alhier, te weten: *J. C. Verheije van Sonsbeeck*, 1ste luit. opzigter der constructie-werkplaats; *P. Schmidtz*, opzigter der werktuigelijke inrigtingen en instrumentmaker, en *J. L. Wilhelms*, opzigter der smeden."

Van den 16den. Z. M. heeft aan den gewezen directeur van het postkantoor te Oosterhout, *Nicolaas Charter* gezegd *Chatelijn*, *kwijtschelding verleend van de eerloosverklaring*, welke bij het provinciaal hof van Noordbrabant, in dato den 6den Februarij jl., ter zake van het weerloos maken van een brief met geldswaarde, hem in zijne betrekking als openbaar ambtenaar toevertrouwd, tegen hem was uitgesproken, en is voorts de tuchthuisstraf van zes jaren, waartoe hij almede te dier zake was veroordeeld, verwisseld in eene correctionele gevangenisstraf van vijf jaren, terwijl tevens aan hem de vergunning is verleend, om laatstgemelden correctionele straftijd in het burgerlijk en militaire huis van verzekering te 's Hertogenbosch te ondergaan.

— Bij kon. besluit van den 14den Sept. is bepaald, dat voor elken kweekeling die in 's rijks vee-artsenij-school wordt opgenomen, jaarlijks zal worden betaald *f* 350, en voor elken kweekeling, die niet tevens huisvesting en verpleging verlangt, jaarlijks *f* 100; en dat het eens betaalde niet zal worden teruggeven aan hem, die vrijwillig of gedwongen de school verlaat.

AMSTERDAM, 16 September.

Volgens berigten uit Griekenland, is de krenten-oogst boven verwachting uitgevallen. Men berekent de waarde op 10 millioen drachmen, waardoor de staat, die behalve de tienden nog 6 pct. uitgaande regten geniet, meer dan anderhalf millioen zal bevoordeeld worden.

Van den 17den. De Overland Mail is eergisteren, den 15den dezer, te Triëst aangekomen, mede brengende berigten uit Batavia tot den 22sten Julij. Zij behelzen geen nieuws. De gezondheidstoestand was bevredigend.

— Heden nacht zijn van hier met het Engelsche stoomschip *Diana*, kapt. *O. E. Smith*, naar Londen verzonden: 1355 stuks schapen, 59 stuks ossen of koeijen, 59 stuks kalveren, en 600 manden peeren, inhoudende ongeveer 300 Ned. mudden.

— Gisteren namiddag, bij de aankomst van den beurstrein, ontdekte men brand in een der wagens, waarschijnlijk daardoor ontstaan, dat eene vonk uit de locomotief zich had medegedeeld aan het stroo, waarmede de verblijfplaats van een lama was omwikkeld, welk dier voor den tuin *Natura Artis Magistra* was bestemd. Ten gevolge van vlam en rook is dit schoone beest gestikt. Overigens is geene schade geleden.

ROTTERDAM, 15 September.

Men verneemt, dat de weled. heer *Pinkers, prior van het mannenklooster alhier*, door het hof van Rome met eene zending naar Noord-Amerika is belast en spoedig naar zijne bestemming zal vertrekken. Vele zijner vrienden erkennen dankbaar het goede in deze betrekking, door z. ed. gedaan.

HAARLEM, 15 September.

's Rijks kweekschool voor schoolonderwijzers alhier heeft eene aanmerkelijke uitbreiding verkregen, door de invoering van gymnastische oefeningen, waartoe een van wege het rijk benoemde onderwijzer geregeld onderwijs aan de kweekelingen geeft.

BESOIJEN, 16 September.

De stembriefjes tot herstemming van vier leden van den gemeenteraad alhier, welke op Zaturdag den 13den September in eenen gesloten brief van wege den voorzitter bij de stemgeregtigden zijn bezorgd, waren aan de ommezijde onder aan een boekje genommerd, welligt met het doel om bij de opneming der stemmen te kunnen weten, op wien ieder zijne stem had uitgebragt.

Hierover waren vele ingezetenen en kiesgeregtigden zeer ontevreden en verontwaardigd; ten gevolge daarvan liep op Zondag namiddag daaraanvolgende de secretaris met oningeslotene stembriefjes de gemeente rond, om bij de stembevoegden het eerstgezondene genommerde tegen een ongenommerd te verwisselen, hetgeen door velen hunner is geweigerd.

UTRECHT, 17 September.

Wij vernemen dat tot heden reeds een 60tal jongelieden in de Studentenrol der Utrechtsche Hoogeschool zijn ingeschreven.

KAMPEN, 17 September.

Te Grafhorst, Wilsum en Schokland heeft geen verkiezing plaats gehad — bij gebrek aan kiezers.

ASSEN, 16 September.

Het is met genoegen, dat wij aan onze lezers mededeelen dat, naar wij uit 's Hage vernemen, de minister van financiën in de aanstaande zitting der Staten Generaal *zeer gunstige mededeelingen over den financiëlen toestand* des rijks zal doen, maar zal afraden, als nog tot belastingvermindering over te gaan.

— Naar men verneemt, heeft de Synode uit het fonds voor noodlijdende kerken *f* 2000 toegestaan tot den bouw eener nieuwe pastorij te Sleen.

— De trekschipper *de Jong*, varende van Assen op Veenhuizen, is, zooals wij gemeld hebben, door de regtbank veroordeeld wegens het onwettig vervoeren van een brief. Hij is van dit vonnis aan het provinciaal geregtshof in appel gekomen en door hetzelve vrijgesproken, op grond, dat het niet was bewezen, dat de kwestieuze brief niet zwaarder woog dan ½ pond.

— De naamlooze maatschappij tot verbetering van den handelsweg over het Zwolsche diep doet voor de arr.-regtbank alhier twee schippers aanspreken, wegens onbetaalde en thans vijfmaal verdubbelde tolgelden op gezegd diep, en wel *T. Brink* van Meppel voor *f* 352, en *H. Bloemberg* van Smilde voor *f* 316. De aangesprokenen zijn niet verschenen. (*Dr. Ct.)*

GRONINGEN, 18 September.

Heden is alhier voor de arrondissements-regtbank behandeld de zaak van den voerman W. v. D. W. en zijnen knecht, welke beschuldigd werden van zonder toestemming der betrekkelijke ingezetenen en zelfs na bepaalde weigering van een hunner zich derzelver huisvuilnis te hebben toegeëigend. Op grond der bewezene daadzaken requireerde het openbaar ministerie tot schuldig verklaring der beklaagden aan diefstal. Woensdag aanstaande zal in deze zaak het vonnis worden uitgesproken, als wanneer wij daarop zullen terugkomen.

— Wij meenen onze lezers opmerkzaam te moeten maken dat, blijkens hierachter geplaatste advertentie, de inzending van voorwerpen tot de Tentoonstelling van voortbrengselen van land- en tuinbouw, enz., zal moeten plaats hebben op den 23sten September aanstaande. Naar wij van goederhand vernemen, zal deze Tentoonstelling allezins belangrijk worden, uit hoofde daarvoor reeds vele voorwerpen zijn toegezegd en vooral ook wegens de toezending, ter beproeving, van een aantal belangrijke werktuigen.

— Hoewel de najaarskermis, die thans alhier gehouden wordt, niet veel levendigheid vertoont, wordt dezelve echter opgeluisterd door de komst van den heer E. WOLF SCHLÄGER, met zijn beroemd paardenspel, en met welks kolossale tent thans een aanvang is gemaakt om dezelve op te zetten. Doordien door dit gezelschap voor het eindigen der kermis nog slechts op vier of vijf avonden eene voorstelling kan gegeven worden, en de kosten zeer groot zijn, heeft, naar wij vernemen, genoemde directeur zich tot den raad dezer stad gewend, met verzoek om eene week langer te mogen spelen, — waaromtrent nader zal worden beslist.

— Ds. J. C. DE VIJVER heeft voor de beroeping als predikant te *Losdorp* bedankt.

— Den 14den dezer viel den geachten herder en leeraar te *Uithuizermeeden*, den wel eerw. zeer gel. heer J. J. DAMSTÉ, het hoogst zeldzame en groote voorregt ten deel van gedachtenis te mogen vieren van zijne *zestigjarige* predikdienst. Naar aanleiding van 2 PETR. 1: 13, 14, sprak de grijze doch nog krachtvolle leeraar in de voormiddag-godsdienstoefening van dien dag treffende woorden van vermaning en opwekking. Het overigens ruime kerkgebouw was bij deze gelegenheid nog schier te klein om de talrijk opgekomene schare te kunnen bevatten. — Zijn eerw., die de laatste 52 jaren onafgebroken in deze gemeente als voorganger is werkzaam geweest, is thans de oudste predikant in dienst in ons land.

— Met genoegen vernemen wij, dat het aangekondigde Zangfeest te *Zuidhorn* den 17den Sept. heeft plaats gehad en wel met het gelukkigste gevolg, boven de verwachting der zangers, die zich zulk eene belangstelling, ja geestdrift van den kant des publieks niet hadden durven beloven, en boven de verwachting der talrijke uit stad en provincie zamengevloeide menigte van toehoorders, die zich van zoo vele afzonderlijke zangvereenigingen niet zulk een zamenstemmend geheel, zoo veel harmonie en zoo goede uitwerkingen voorstelden. Alles liep zamen om het feest tot een waar volksfeest te maken. Het weêr, hoewel het nog al waaide, was fraai, en dit was niet onverschillig, omdat anders het gezang niet, zoo als nu onder den blooten hemel had kunnen plaats hebben, waardoor veel van het effect verloren zou zijn gegaan, behalve dat ook het zingend personeel, ten getale van bijna 500 jongelieden van beiderlei kunne, alleen wel de ruimte der daartoe bestemde kerk noodig gehad had. Dit bleek bij de repetitie, die een groot half uur voor den eigenlijken aanvang van 't feest in genoemde kerk plaats had. Te half drie 's namiddags vereenigden zich de zangers, allen behoorende tot de verschillende zanggezelschappen van 't Westerkwartier, waarbij zich een 40tal uit Peize met hunnen onderwijzer broederlijk gevoegd had, op het daartoe bijzonder geschikte land van den wakkeren kastelein H. S. HOVEN, alhier. Daar was al het noodige tot de behoorlijke plaatsing en ontvangst der feestgenooten met zorg in gereedheid gebragt; de toegang tot het land stond open voor 25 cents, en uit de opbrengst der toegangkaartjes, bedragende de aanzienlijke som van *f* 168, kan men opmaken, hoe groot de toevloed van menschen bij deze gelegenheid is geweest. Behalve op het land, wemelde het bovendien schier aan alle kanten van nieuwsgierigen en belangstellenden, ieder in zijne beste plunje gestoken. Groot en klein, rijk en arm was op de been, vol vreugde, eene vreugde veel algemeener en zeker onschuldiger dan op de drukste kermis of harddraverij. Zigtbaar was de genoegelijke indruk, dien het met muzijk afgewisseld welluidend koorgezang, dat al gaande weg in kracht en volheid toenam, op alle aanwezigen te weeg bragt. De zangstukken, 14 in getal, waren allen, naar ons oordeel, wel gekozen, niet ingewikkeld en moeijelijk, maar natuurlijk en eenvoudig, zooals zij in den mond des volks het best klinken en tot het hart des volks het best spreken. Ook voor deze eerste proefneming vooral kwam ons de gedane keus zeer gepast voor. Eerst het gemakkelijke goed, dan volgt later het moeijelijke van zelf. Op eene verrassende wijze werd het publiek, tusschen de beide afdeelingen in, aangenaam bezig gehouden door eene toespraak van Ds. HEERES, die in een' regt populairen geest en toon met een' gelukkigen tact en fraaije voordragt op het nut en den weldadigen invloed van dusdanige zangfeesten als volksvermaken, ook in vergelijking met andere, wees. Na den afloop eindelijk van 't een en ander te 6 uur ging ieder, even voldaan, zich op zijne wijze met zijn gezelschap amuseren of een gezelschap zoeken of wel eene plaats, welk laatste de meeste moeite inhad. Alle herbergen toch waren opgepropt met menschen, en men moet zelf oor- en ooggetuige zijn geweest, om zich die tevreden stemming, dien goeden geest, de aangename opgewektheid en pleizierige joligheid der drukke, op en neer woelende groepen te kunnen voorstellen. Hier en daar werd er nog op nieuws een hartig lied aangeheven, en dit alles duurde tot laat in den avond, te midden van de gulste vrolijkheid. Zuidhorn zal dezen dag zeker niet schielijk vergeten, maar ook zij niet, die dezen dag te Zuidhorn doorbragten. Eere dan aan de onderwijzers van 't 2e distrikt, uit wier boezem het plan en ontwerp van dit zangfeest opgekomen is, onder wier leiding de oefeningen der verschillende zanggezelschappen hebben plaats gehad; hun wenschen wij de duurzaamste vruchten van hunnen arbeid ter bevordering van het heilzame volksgezang toe! Eere ook in 't bijzonder aan de vier directeuren, die hunne moeite van regeling en bestuur wel beloond mogen rekenen door de volmaakte orde, die deze feestviering kenmerkte en zoo voorbeeldig goed deed afloopen. In een' hunner, DIJKSTERHUIS, van Grijpskerk, bezit het distrikt een' wel berekenden kapelmeester. Eere en dank eindelijk aan allen, die het hunne hebben bijgedragen om de zangstukken te helpen uitvoeren op eene wijze, die ons het tweede zangfeest met verlangen doet te gemoet zien! (*Ingezonden.*)

— Wekken alle voorwerpen van vorige eeuwen belangstelling, dan voorzeker — zoo berigt men ons — zal het wel meldenswaardig wezen, dat op het land van de wedw. HISKES, te *Veenhuizen*, onder *Onstwedde*, gevonden werd eene van Benthemsch steen gehouwen kom, waarop te lezen

'staat: „*dit vat heft gem.* FIEMÉ (de achternaam is uitgekapt) *in 't jaar MCXXIIII* (1124).” Hoogstwaarschijnlijk is het eene doopfont, afkomstig uit de vorige kerk van Onstwedde. — Hetzelve wordt thans gebruikt tot drenking van de beesten en zal ongeveer 80 kannen inhouden.

— Men verneemt, dat het bestuur van het *Houwerzijlvest*, bestaande uit de schepperijen *Ulrum*, *Vierhuizen*, *Leens* en den *Zijl-Eed* van *Hornhuizen*, op aanschrijven van den minister van binnenlandsche zaken, wegens eene onwettige zamenstelling, enz. ontbonden is; slechts twee leden, E. J. RIJTMA, zijlregter te Ulrum, en J. K. SIJPKENS, zijlregter te Hornhuizen, zijn in functie gebleven.

— De wachtmeester BOUMAN, die gedurende de laatste twee winters de hulpmarechaussées in het kanton *Zuidhorn* heeft gekommandeerd, is bij de exercitie te Deventer van het paard gestort en daardoor zoo zwaar gekwetst, dat men zijn' dood te gemoet ziet. De ingezetenen van dat kanton, alwaar hij algemeen was geacht, zullen met leedwezen dit berigt vernemen

— De harddraverij te *Lutjegast* had onder begunstiging van zeer schoon weder en onder toevloed van een tamelijk groot publiek plaats op den 13den dezer. Voor den wedstrijd was door den kastelein A. SEMSTRA tot prijs uitgeloofd een baleinen met zilver gemonteerde zweep, en tot premie een kompleet pikeurshoofdstel. De prijs werd behaald door G. ROZEMA en de premie door B. HAVINGA, beide van *Grootegast*. De zeer schoone en bevallige toespraak bij het uitreiken van prijs en premie gedaan, verhoogde niet weinig het genoegen van den dag. Gul en vriendschappelijk werd den avond doorgebragt, zonder de minste stoornis.

— Den 14den werd de kerk te *Gasselte*, nadat zij vier maanden door vertimmering voor de dienst ongeschikt was geweest, plegtig tot de vernieuwde dienst aan God toegewijd. Eene talrijke schare hoorde de daartoe gepaste en sierlijke rede van ds. B. SANDERS, over de woorden: *Ziet het is alles nieuw geworden*, en werd krachtig opgewekt tot nieuwe dankbaarheid en nieuw kerkelijk en Christelijk leven. Lang zal deze dag bij de ingezetenen van Gasselte in aandenken blijven.

— Men berigt ons, dat men op den 13den dezer te *Gasselte*, aan eene koe van den arbeider J. SCHUILING heeft ontdekt, dat zij laboreerde aan de longziekte. Genoemde man had die koe eerst daags te voren op de markt te Rolde gekocht van iemand uit de gemeente *Beilen*, met begeleiding van een gezondheids-attest. Gelukkig dat de koe nog de weide niet heeft bezocht, en er door het gemeentebestuur van *Gasselte* alle maatregelen worden genomen om de ziekte in haar begin te smoren.

— In den nacht van Zondag op Maandag l.l. zijn er twee schapen, toebehoorende aan ROELF ARENDS, van Peest, en loopende in de weide te *Peize*, gestolen, nadat zij echter vooraf in het land waren geslagt. — Men hoort niet, dat de daders reeds zijn ontdekt.

— Nopens een proces, 't welk in de tegenwoordige zitting der assises te *Osnabrück* is behandeld, wordt van daar, d.d. 14den dezer, het volgende geschreven, 't welk wij te eerder opnemen, omdat het een treurig onderwerp betreft, dat ons land en ook onze provincie niet minder raakt, dan de grensstreken van 't koningrijk Hannover.

„Den 9den dezer — zoo schrijft men n.l. — namen de zittingen van de Jury hier een' aanvang. Daarin werd o. a. behandeld de zaak van den kramer KLAAS PLOEMERS, oud 40 jaren, gehuwd, uit Veldhuizen, digt bij de Nederlandsche grenzen. PLOEMERS, van geboorte een Nederlander, als smokkelaar bekend, verdedigde zich in zijn half Neder- en half plat-Duitschen tongval met eene buitengewone spraakzaamheid tegen de aanklagt van *meineed*, dien hij vóór 8 jaren in eene smokkelzaak zou hebben gezworen. Door een verschil met zijne medgezellen werd de valschgezworen eed bekend.

Door 13 getuigen werden verklaringen afgelegd, die ten gevolge hadden, dat de beschuldigde schuldig bevonden en tot 4 jaren tuchthuisstraf veroordeeld werd. De veroordeelde, die onderscheidene malen als zijne overtuiging opgaf, dat alle kooplieden smokkelden, schijnt ook door het aan de grenzen over 't algemeen heerschend ongelukkige gevoelen geleid te zijn, „dat een eed, in eene belastingzaak afgelegd, minder heilig is.” Vroeger hoorde men toch dikwijls op de grenzen zeggen: Een smokkeleed kost een daalder!!” — Met betrekking tot het onderwerpelijk geval willen sommigen beweren, dat het toch wel beter ware geweest, indien men een' zoo bekenden smokkelaar den eed niet had doen afleggen.

— De *Ostfr. Ztg.* vergezelt het „verblijdend” berigt van 't aansluiten van Hannover aan het Tolverbond, met de volgende opmerking: „Het bovenstaand berigt is voor de provincie *Oost-Friesland* wegens hare handelspolitieke betrekkingen van het grootste belang. — De oneenigheden, die wegens den verderen aanleg van den Wester-spoorweg op Pruissisch grondgebied, gelijk men verneemt, nog hangende waren, zullen nu weldra ten genoege van beide partijen uit den weg geruimd worden.”

Vooruitgang der Beschaving.

De jongste dagbladen van Honolulu behelzen de volgende opgave: Op de Sandwichs-eilanden zijn thans 441 Protestantsche scholen met 12,949 leerlingen, en 102 Roomsch-Katholijke scholen met 2356 leerlingen.

Volgens het *Journal de St. Petersbourg*, bedroeg de Russische schuld op den 1sten Januarij 1850 386,309,693 zilveren roebels.

Kerknieuws.

J.l. Vrijdag werd door den kerkeraad der Hervormde gemeente te *Harderwijk*, ter vervulling der vacature ontstaan door het vertrek van ds. *Taats* naar Middelburg, het volgende twaalftal geformeerd: ds. *Barger*, te Delfshaven; *Beets*, te Heemstede; *Broedelet*, te Monnikendam; *Creutzberg*, te Vlissingen; *du Cloux*, te Oldenbroek; *Gildemeester*, te Ophemert; *Hensepeter*, te Katwijk aan Zee; *Koningsveld*, te Rheden; *Osti*, te Putten; *Schijvliet*, te Bennekom; *van Toorenenbergen*, te Elspeet; *Verhoeff*, te Sluis.

(*Ingezonden.*)

H. zag gaarne de aandacht der politie gevestigd op een lang reeds bestaan hebbend misbruik, doch dat tegenwoordig nog erger wordt; namelijk, art. 106 van het politiereglement zegt: zij (de menners) zullen verpligt zijn, des morgens vóór negen uur gedurende de maanden Januarij, Februarij, November en December; vóór acht uur gedurende Maart, September en October; en vóór zeven uur, gedurende April, Mei, Junij, Julij en Augustus, de aan de beurt zijnde kluft rond te rijden ter opneming van de privé-vaten en potten. — En dit ziet men nu om 12, 1 en 2 uur des middags nog doen; vooral heeft H. het van de partikuliere vuilnismannen opgemerkt. Dat hierin mogt worden voorzien, zal aan velen niet onverschillig zijn.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 12 Sept., kapit. *Koops* Lammechiena, van Petersburg; *Puister* Rieka, van Koningsbergen; *Oldenburger* Hendrika Margrietha, van Dantzig; den 15den *de Vries* de 6 Gezusters, van Bremen; den 16den *Douwes* Geerdina, van Cardiff. — In het Vlie den 14 Sept., *de Groot* Concordia, van Dantzig. — Te Helvoet den 13 Sept., *van der Laan* Jacoba Alida, van Libau; *Faber* Johanna Mulder, van Heiligenhafen. — Te Gend den 13 Sept., *Flik* Geerdina Beerta, van Riga. — Bij Deal den 11 Sept., *Mooi* Hillechiena Catharina, van Dantzig naar Seville. — Te Newry den 9 Sept., *Harding* Alida, van Rotterdam. — Te La Rochelle den 11 Sept., *Wildeboer* Maria, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 11 Sept., *Mulder* Sophia, van Groningen; den 12den *Duit* Fennegina en *van der Wouden* Hoop en Liefde, beide van Koningsbergen; *Heins* Georgius en *de Vries* Vriendschap, beide van Groningen. — Te Hamburg den 12 Sept., *Legger jr.* Margina, van Riga; *Legger* Geertina, van Dantzig. — Te Travemunde den 10 Sept., *Scherpbier* de 6 Broeders, van Hartlepool. — Te Warnemunde den 11 Sept., *Waterborg* Karsina, van Rendsburg. — Te Dantzig den 9 Sept., *Smit* Anna Jantina, van Amsterdam; den 10den *Oldenburger* Catharina Cornelia, van Aberdeen; den 11den *Menkema* Catharina Sijpkens, van Antwerpen; *Sicoma* Eeltje, van de Brake. — Te Pillau den 10 Sept., *Stomp* Leentje, van Hartlepool. — Te Memel den 6 Sept., *Kuitse* jonge Wicher, van Altona; den 10den *Kolk* jonge Bolt, van Londen; *Sietsema* de 4 Gebroeders, van Aberdeen. — Te Bolderaa den 4 Sept., *de Boer* Margaretha, van Schiedam. — Te Libau den 6 Sept., *van Duinen* Alkanna Elisabeth, van Schiedam. — Te Kroonstad den 5 Sept., *de Weerd* Pieter, van Rotterdam; *Ekens* Elisabeth Johanna, van Amsterdam; den 6den *Douwes* Aquarius, van Cardiff; den 8sten *Jonkhoff* de Hoop, van Alloa. — Te Assens den 11 Sept., *Bolhuis* Gesina, van Hamburg.

Binnengekomen te Bordeaux den 13 Sept., kapit. *Nieboer* Elisabeth, van Amsterdam. — Bij Deal den 12 Sept., *Kiers* Margretha, van Amsterdam n. Marseille. — Te Gloucester den 13 Sept., *Blouw* Gesina, van Horsens. — Te Cardiff den 13 Sept., *Jaski* Maria Anna, van Rotterdam. — Te Liverpool den 14 Sept., *de Haan* Siewerdina, van Amsterdam. — Te North Shields den 13 Sept., *Dekker* Alida, van Hull. — Te Lynn den 13 Sept., *van Deest* Hendrika, van Flensburg.

Vertrokken van Amsterdam den 16 Sept., kapit. *Eeftingh* Hermanna, naar Port à Port; *Nanninga* Vriendschap, naar Frederikstad. — Van Texel den 15 Sept., *Kamminga* de Drie Gebroeders Sikkens, naar Newcastle; *Koning* Zeldenrust, naar Sunderland; *Hazewinkel* Jantina, naar Frederikstad; *Ketelaar* Jantina Hendrika, op avontuur; *Duif* de jonge Duif, naar Syra en Salonica. — Van Royan den 9 Sept., *Bakker* Nijverheid, naar Rotterdam. — Van Marseille den 11 Sept., *Boer* Verwachting, naar Antwerpen. — Van Newport den 21 Sept., *Jaski* Stad Utrecht, naar St. Thomas. — Van Dundee den 10 Sept., *Mulder* vr. Jantina, naar de Oostzee. — Van Bremerhaven den 11 Sept., *Pronk* Tweelingen en *Dauws* Venus, beide naar Groningen. — Van Hamburg den 14 Sept., *de Boer* Margrietha Jantina, naar Flensburg; den 15den *Visser* Tietje, naar Groningen. — Van Kiel den 12 Sept., *de Boer* Jantina, naar Gend. — Van Pillau den 9 Sept., *de Boer* Willem Carel, naar Harlingen. — Van Memel den 8 Sept., *Dokter* Anne Willem, naar Rotterdam; *Drewes* de Twee Gezusters, naar Termunde; *Stuit* Beerta Hendrika en *Kuipers* Alida Schuringa, beide naar Hull; *Dommering* Gepkelina Lucretia, naar Lynn.

Vertrokken uit het Vlie den 15 Sept., kapit. *Lieffijn* Goede Verwachting, naar Leith; *Hazewinkel* Grietje Mollema, naar Koningsbergen; *Smit* Annegina Engelina, naar Stettin; *Scholtens* Regina Hillechiena, naar Wismar; *Rink* Jacobus Begeman, naar Hammerfest; *Schuring* Hillechiena, naar Bergen; *Duintjer* Catharina, naar Frederikstad. — Van Brielle den 16 Sept., *Schuur* jonkvr. Elisabeth, naar Memel. — Van Nantes den 13 Sept., *Flik* Catharina en *Oldenburger* Astrea, beide naar Liverpool. — Van Rouaan den 13 Sept., *Kolk* Dankbaarheid, naar Rostock. — Van Falmouth den 13 Sept., *Hansens* Neerlands Welvaren, naar Londen.

DELFZIJL, 17 Sept. Binnengekomen den 13den kapit. kapit. *Ugen* Anna Sieberdina, van Frederikstad; *Stuitje* Jochemina, van Nordeu; *Barghoorn* Trientje, van Emden. — Vertrokken den 16den *Vennenga* Fenna, *Dijkstra* de 3 Zusters, den 17den *de Jonge* de 3 Zusters, *Donga* Annechiena, *van der Werf* Alida Gezina, *Schoe* Amicitia et Fides en *Middel* Bouwina, alle 7 naar Laurvig; *Wirtjes* Eidina Clasina en *Kramer* de Hoop, beide op avontuur; *Sterenborg* de Vriendschap, *Kleindijk* Roelfina, *Dethmers* de jonge Wicher en *Mandema* Gezina, alle 4 naar Friederikstad; *Siemers* Gezina, naar Emden; *Gust* de Hoop en *Scheppers* Eendragt, beide naar Oudsoen; *Schut* de Hoop, naar Seaham.

TERMUNTERZIJL, 17 Sept. Binnengekomen den 15den kapit. *Holthuis* Aurora, van Norderneij; den 16den *Deters* vr. Margaretha, van Leer; *Douwes* Venus en *Meiners* vr. Janna, beide van Oldenburg. — Vertrokken den 15den *Mooi* de Winschoterzijl, *Munning* Janke Hooites en *Boswijk* vr. Hendrika, alle 3 naar Noorwegen; *Prins* de Weldaad, naar Norden; *Jurgens* Antina, naar Norderneij; den 17den *Deters* Maria Margaretha, naar Leer. — Zeilklaar den 17den *Kraan* Vriendschap en *Brouwer* Harmina, beide naar Noorwegen.

ZOUTKAMP, 17 Sept. Heden zijn van hier vertrokken kapit. *Top* Onderneming, *Kranenborg* Wiardus, *Spanjer* Catrina Sophia, *Hangelbroek* Eendragt, *Hargelbroek* Willem Hendrik, *van Sluis* Annegina, *Blanchard* Willem Fredrik, *de Jonge* Ettina en *Wijmark* Ellen, alle 9 naar Londen; *de Ruiter* Vriendschap, naar Frederikstad; *Broekema* Ida Hillechiena, naar Osterrusoer; *Drewes* Tjakkien, naar Noorwegen; *Gruppelaar* Hillechiena en *de Groot* Jacoba Johanna, beide op avontuur; *Boswijk* Jantina en *Scholten* Alida Alida, beide naar ...... — Zeilklaar, *van Driesten* Belamij, op avontuur.

BERIGT VOOR ZEEVARENDEN.

Door den minister van marine, ad interim, wordt, in dato 's Gravenhage den 12 September, bekend gemaakt, dat de *Jelting* als vaarwater voor zeeschepen naar *Harlingen* onbruikbaar is geworden, doch dat de *Blaauwe Slenk* daartoe de meeste gelegenheid aanbiedt, zoodat uit dien hoofde de betonnings-voorwerpen uit het eerstgenoemde vaarwater zijn opgenomen, uitgezonderd de beide Noorder tonnen, welke alsnu mede dienen tot aanwijzing van de *Blaauwe Slenk*; terwijl tevens voor de kleine binnenvaartuigen is blijven liggen het *Roode* of zoogenoemd *Galleway*-tonnetje.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

11 Sept. Bekkering, Ulrika, van Petersburg naar de Noorzee.
Nagel, Afina Alberdina, van Nerva naar Malaga.
12 —— Wever, Gesina Beerta, van Hartlepool naar Petersburg.
Stuit, Beerta Hendrika, van Memel naar Hull.
13 —— Schoemaker, Frederika, van Pernau n. de Maas.
Klasen, Elisabeth, van Londen naar de Oostzee.
Scholtens, Rehobohodt, van Amsterdam n. de Oostzee.
Kuipers, Alida Schuringa, van Memel naar Hull.
Pot, Catharina Elizabeth, van Delfzijl naar de Oostzee.
Huges, Jacomina, van Stockholm naar Vlaardingen.
Potjewijd, Alida Petronella, van Amsterdam naar Riga.

De Wind, den 11den September Z.W., N.O., N.; den 12den N.O., N.W., N.; den 13den N.. W.N.

ELSENEUR, 13 September 1851.

SCHEEPSVRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 10 *Sept.* Met de bevrachting gaat het zeer flaauw; circa 40 schepen van verschillende grootte en vlag liggen onbevracht in onze haven, en men vreest, dat vele met ballast zullen moeten vertrekken.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 12den tot en met den 18den September 1851 zijn te *Groningen* geboren 20 zoons en 11 dochters; gehuwd 2 paren; overleden 8 ouden en 8 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 16 *September*.

TARWE.	Zw. Zand 64 ℔ f 4,25	Bl. Voer 38 ℔ f 2,50
Oude Bak 72 ℔ f 7,30	Veen 62 » »	» 40 » » 2,65
Oml. 1850. 70 » » 6,40	» 64 » »	Zw. Voer 36 » » 2,25
» 72 » » 6.80	GERST.	» 38 » » 2,35
» Old 68 » » 5,60	N. Winter 56 ℔ f 3,60	» 40 » » 2,45
» » 70 » » 6,10	» 58 » » 3,90	BOONEN.
» » 72 » » 6,50	Dito 60 » » 4,20	Paardeb. f 5,25,40,50
ROGGE.	O. » » »	ZADEN, ENZ.
N. Inlands. van 1851	» » »	Gr.Gort p.m. f 6,50,75/7
66 ℔ f 5,25	Knobbe 60 » » 3,85	Par. 100 N.℔ f 9,50 a f 14
» » 68 » f 5,55	» 62 » » 4,15	Koolz. f 9,25,50,60;
» » 70 » » 5,85	HAVER.	Uml. f 9.70
O. » 68 » » 5,45	Dikke ℔ f	Raapol. p.v. f 30,50
» » 70 » » 5,75	» 41 » » 2,65	Prijs der Boter:
BOEKWEIT.	» 44 » » 2,80	1ste soort ¼ Ton f 23,50
Gr. Zand 62 ℔ f 4,05	» 47 » » 3,10	
61 » » 4,35	» 50 » » 3,35	2de » ¼ Ton - 21,50
66 » » 4,65	Bl. Voer 36 » » 2,35	3de » ¼ Ton -

Tarwe met weinig handel iets lager. — Nieuwe Rogge bijna niet aan en was wel te plaatsen; Oude dito in een doen. — Boekweit veel aan en ging 15 cent lager traag af. — Gerst in een doen. — Dikke Haver als voren; Zwarte en Witte Voer iets lager. — Gort stil. — Boonen prijshoudend. — Koolzaad over 't geheel traag en moeijelijk vorige prijzen te bedingen.

ROTTERDAM, 15 *September*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. meer ter markt en tot vorige prijzen beter te verkoopen; goede en puike Nieuwe f 7,80 a f 8,10; mindere f 7 tot f 7,70; Jarige f 6 a f 7,50; roode soorten bij minder aanvoer prijshoudend: 164, 166, 168 ℔ Jar. Hoogl. Kleefs. f 270, f 275, f 285; 166 ℔ N. dito f 260, f 265 naar kwaliteit; 161 ℔ Jar. Kleefs. f 240; 165 ℔ N. dito f 252, f 255; 160 ℔ Jar. Hoogl. Kleefsche f 247; 165 ℔ N. dito f 253. — Rogge met meerder handel: Overm., Zeeuws. en Vlaams. f 5,50 a f 6; voorts: 152 ℔ N. Limb. f 173; 148 ℔ Fransche f 160; in Entrepôt 141 ℔ Nieuwe Archangel f 150; 146, 148 ℔ Fransche f 160, f 162; te Schiedam 145 ℔ Coursche f 165, f 166; 144 ℔ Windau f 164. — Gerst: 10 cents lager, Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter f 3,70 a f 4,40; dito Zomer f 3,70 a f 4. — Haver: 30 cents lager, Zeeuws. en Inl. Korte f 2,80 a f 3,20; dito Lange f 2,10 a f 2,60. — Boekweit: tot verlaagde prijzen, op 140 ℔ Nieuwe Noordbrab. f 146, f 147, f 148, f 150, f 155, f 163; Fransche f 126, f 127, f 132, f 135; ter Beurze, Nieuwe Rijn f 153; dito Noordbrab. f 144. — Erwten: Nieuwe Zeeuws. Graauwe f 7 a f 8,50; dito Groene f 5,50 a f 6,20; Groote dito f 6,25 a f 7; dito Witte f 5,50 a f 6,20; dito Geldersche Graauwe f 9 a f 11. — Boonen: Nieuwe Zeeuwsche Bruine f 8 a f 10; dito Paardenboonen f 4,70 a f 5. — Koolzaad: Vlaamsch 49½ p.vl.; Zeeuwsch 44 a 47½ p. vl.; Brielsch 47 p. vl.; Flakkeesch 44 a 46 p. vl.; Zomer 38 a 41 p. vl.

AMSTERDAM, 15 *September*. Vriesche Boter f 36 à 39; Kuijnder f 34 a 37; Kamper f 33 a 37; Deventer dito f 25 a 31, Zwolsche f 29 a 33.

AMSTERDAM, 17 *September*. Tarwe zonder handel. — Van Rogge verkocht 126 ℔ Pommer f 190 bij partij.

Koolzaad dadelijk in een doen; op levering in Nov. ½ p. vl. lager; Elve 51 p. vl.; Friesch 45½, 49 p. vl.; op 9 vat dadelijk 53 p. vl.; Nov. 53½ p. vl. — Raapolie dadelijk en op levering iets aangenamer; op 6/w. f 32; Vlieg. f 31 a 25; Oct. f 31; Nov. f 31,25 a 50; Dec. f 31,50 a 75; Mei f 32,50 a 75. — Lijnolie op het laatst der markt iets flaauwer; op 6/w. f 35,50; Vlieg. f 34,50 a 25. — Hennepolie op 6/w. f 37; Vlieg. f 36.

LONDEN, 12 *September*. Vreemde *Boter* is heden 2 sh. lager en beste Fries. op 85 a 86 sh. te noteren.

LONDEN, 15 *Sept.* Nadat de handel in Tarwe op de prijzen van ll. Maandag geopend was, verflaauwde de kooplust en gingen de prijzen van alle soorten 1 a 2 sh. achteruit. Gerst was bij geringen toevoer prijshoudend. Nieuwe Engelsche Haver was niet zoo gemakkelijk als verleden week te plaatsen; Russische was daarentegen veelal 6 p. hooger. Boonen en Erwten waren wel zoo duur als ll. Maandag.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

ROLDE, 12 *September*. De jaarmarkt, heden alhier gehouden, was druk bezocht; er was veel vee aangevoerd, nl. 1643 paarden voor rijtuigen, 682 losse paarden, 611 veulens, 673 koeijen, 568 stuks jongvee, 2948 schapen en 832 varkens. De beste koeijen en die aanstaande waren te kalven, golden goede prijzen, doch de minder goede en oude koeijen waren laag in prijs en moeijelijk te verkoopen; in paarden en veulens was veel handel, doch de prijzen laag; schapen slap; varkens willig en voor goede prijzen afgezet.

TOLBERT 16 *September*. Op de heden alhier gehouden herfstmarkt van horenvee heerschte over het geheel veel levendigheid. Er was een groot aantal horenvee ter markt gebragt, maar van de puik beste soorten vond men er weinig. De prijzen waren iets hooger, en nogtans is bijna alles, wat geschikte waar was, verkocht.

LOPPERSUM, 17 *September*. Heden werd alhier de aangekondigde paarden- en veulenmarkt gehouden. Er was een groot aantal paarden, vooral jonge, maar weinig veulens ter verkoop aangebragt. Van heinde en ver was eene groote menigte volk derwaarts gestroomd, maar onder dezen vond men weinig koopers. De prijzen waren matig, maar er was bijna geen verkoop.

GROOTEGAST, 17 *Sept.* Het getal horenvee, heden alhier ter markt aangevoerd, was niet buitengewoon groot. Van de beste soorten gingen er nog al vrij goed van de hand. Van de schapen en lammeren zijn er voor goede prijzen zeer veel verkocht. Van de varkens zijn er enkele voor tamelijk goede prijzen omgezet. In paarden en veulens was de handel flaauw. Over het geheel is ook deze jaarmarkt vrij goed bezocht.

LONDEN, 15 *Sept.* In de afgeloopen week werden aangevoerd:

	Runder.	Schapen.	Lammeren.	Kalveren.	Varkens.
van Amsterdam	35	1345	—	139	—
„ Dordrecht	90	455	66	10	—
„ Hoijer	116	77	—	–	—
„ Nieuwe Diep	53	1272	—	1	—
„ Harlingen	198	531	131	93	529
„ Rotterdam	421	1909	535	360	101
Totaal	1859	7513	732	646	630

Voor runderen sloot de markt heden in daling; goede schapen waren gevraagd tot ferme prijzen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 17 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 58 3/16; Dito Certific. 3 pCt. 69 1/16, 69⅛, 69 1/16; Dito Dito 4 pCt. 90¼, 90 3/16, 90¼; O. I. Leening 4 pCt. 89¼; Handelmaatschappij 109⅛. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 48⅛, 48¼. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 52 3/16, 52¼, 52¼. — SPANJE, L. bij *Ardoins* v. 85 £ 5 pCt. 14, 14 5/16, 14 5/16; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 14, 14⅜, 14 5/16; Dito bij Dito, Onbep. Stukken 5 pCt. 14, 14 5/16, Dito 3 pCt. 38¾, 38⅞; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 33 15/16, 34 5/16, 34 5/16; Coup. Ard. 7 13/16, 8; Passive 5⅛; Fransche Uitg. 5¼. — PORTUGAL, te Londen 4 pCt. 33 3/16. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 106⅝, 107; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 105¼, 105½; Certific. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 95⅝, 95¾; Dito bij Dito 4 pCt. 89½; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 89⅛, 89⅜, 89¼; Inschr. in Assign. 6 pCt. 66. — POLEN, Certific. 4 pCt. 78¾. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 75⅝, 75⅞; Dito Nieuwe 2½ pCt. 38 15/16, 39⅛; Dito Nieuwe 5 pCt. 80 9/16, 80 15/16, 80⅞; Denem. 5 pCt. 101½; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 98¼; Mexik. 25⅜, ⅜, ⅞; Peru 4½ pCt. 86; Gren. 1¾ pCt. 14; 4 pCt Weldadigh. 77½; Oblig. Holl. Spoorweg 4½ pCt. 100.

Onze binnenl. fondsen waren heden goed prijshoudend, bij eenige affaire in Integralen.

Van vreemde effekten waren Spaansche, Portug., Fransche, Russische en Oosteurijksche zeer gunstig gestemd. Over het algemeen was de omzet zeer geanimeerd.

Mexik. meer aangeboden.

1 pCt. Spanje 16, ⅛.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolongatie 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58 3/16 a ¼; Ard. a 510 £ 14 5/16; Binnenl. 3-pCts. 34 5/16; Metall. 2½ pCt. 39⅛ a 5/16.

GOUDEN EN ZILVEREN SPECIEN.

Amsterdam, 16 *Sept.*

10 Guldenstukk.	f 9.70	á 9.75	Piasters	f 2.55	à 2.60
Nieuwe Dukaten	„	„	St. van 5 fr.	„ 2.34	„ 2.37
Ger. Dito	„ 5.60	„ 5.70	Brab. Kroonen	„ 2.65	„ 2.70
Guinjes	„	„	Fransche Dito	„ 2.70	„ 2.75
Eng. Souv.	„ 11.85	„ 11,95	Pruiss. Thaler	„ 1.75	„ 1.78
Pistolen	„ 9,55	„ 9.65	Baren Goud en Specien à f 1442.60 p. Ned. pond fijn	11 à 11½ pCt.	
Louis d'or	„	„			
St. van 20 fr.	„ 9.45	„ 9.55			
Napoleon d'or	„	„	Zilv. v. 1000 tot 300	f 104.50	a 105.

ADVERTENTIEN.

*** De COMMISSIE, benoemd van wege het GENOOTSCHAP *TER BEVORDERING DER NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN* en het DEPARTEMENT der MAATSCHAPPIJ *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN* te *Groningen*, tot het regelen eener **vereenigde vergadering**, ter Vereering der Nagedachtenis van den Heer Mr. **TH. VAN SWINDEREN**, berigt, dat die Vergadering zal gehouden worden op WOENSDAG den 1sten October 1851, des avonds te 6 uur, in de GROOTE CONCERTZAAL, waarbij de Heeren Prof **J. BAART DE LA FAILLE** en Mr. **A. MODDERMAN** het woord zullen voeren.

Aan ieder LID van een of van beide dier Genootschappen zal *één* BEWIJS van TOEGANG voor zich worden bezorgd. Men ontvangt als Lid van ieder Genootschap daarenboven een DAMESKAARTJE.

De Commissie voornoemd:
W. J. MEURS WICHERS, *Voorzitter.*
A. W. ALINGS, *Secretaris.*

TENTOONSTELLING TE GRONINGEN,

van **VOORTBRENGSELEN** van **LAND- en TUINBOUW**, alsmede van daartoe dienende **GEREEDSCHAPPEN** en **WERKTUIGEN**; met uitloving van **MEDAILLES** voor **Granen, Boter, Werktuigen, Bloemen, Groenten en Vruchten.** Alles volgens PROGRAMMA daarvan, *kosteloos* te bekomen bij de LEDEN der COMMISSIE van LANDBOUW en bij de BESTUURDERS dezer TENTOONSTELLING, tot wie men zich tevens om nadere inlichtingen kan vervoegen.

De Tentoonstelling zal gehouden worden in het CONCERTHUIS en geopend zijn op WOENSDAG den 24sten September 1851, van des namiddags te 3 tot des avonds te 9 uur, en DONDERDAG en VRIJDAG den 25sten en 26sten September, van des morgens te 10 tot des avonds te 9 uur. — Voor hen, die geen vrijen toegang hebben, kost de Entrée **25** Cents, waarvoor een HEER eene DAME mag medebrengen.

De VOORWERPEN, — met uitzondering van *enkele*, die men ook nog den volgenden morgen zal aannemen, — moeten *vrachtvrij* aan het Lokaal der Tentoonstelling bezorgd worden op DINGSDAG den 23sten September, van des morgens 9 tot des namiddags 2 uur, en teruggehaald op ZATURDAG den 27sten September, des morgens van 9 tot 1 uur.

De BEPROEVING van WERKTUIGEN, voor zoo veel noodig, zal het tentoonstellen er van voorafgaan, en plaats hebben te *Haren*, op MAANDAG den 22sten September, des morgens te 10 uur; zullende de Voorwerpen, waarop dit betrekking heeft, vóór of op den 19den September *franko* aangebragt moeten zijn ten Huize van den Kastelein BRUGMA, buiten de Heerepoort.

Tot ruime inzending en veelvuldig bezoek noodigt het Bestuur met vriendelijken aandrang uit.

Namens hetzelve:
H. C VAN HALL, *Voorzitter.*
J. SWAAGMAN, JR., *Secretaris.*

*** De **DIRECTIE** der **KIESVEREENIGING** ***NEERLANDS HEIL*** herinnert de Kiesgeregtigden, dat onder het *tiental*, waaruit bij herstemming eene keuze van *vijf* Leden voor den Gemeenteraad moet geschieden, het volgende *vijftal* op de lijst van Kandidaten der Vereeniging *Neêrlands Heil* voorkomt, alphabetisch gesteld:

Prof. J. BAART DE LA FAILLE.
Mr. T. J. VAN IDDEKINGE.
Mr. A. OUDEMAN.
J. J. SORMANI.
Mr. H. J. TRIP.

GRONINGEN, 18 September 1851.

De Directie der Vereeniging:
H. A. SPANDAW, *President.*
I. L. SCHAAP, *Secretaris.*

KIESVEREENIGING PRO PATRIA.

Uit het bepaalde **Tiental** zijn gekozen tot **KANDIDATEN**: de Heeren
Prof. J. BAART DE LA FAILLE.
A. ZEPER.
J. J. SORMANI.
Mr. R. IJ. MULLER.
Mr. W. WOLTHERS.

GRONINGEN, 17 September 1851.

A. ZEPER, *President.*
Mr. N. VAN HASSELT, *Secretaris.*

KIESVEREENIGING

Vrijheid en Orde.

Ingevolge besluit, in de laatst gehoudene Vergadering genomen, zullen de LEDEN dezer VEREENIGING, tot regeling hunner keuze bij de aanstaande **HERSTEMMING** voor den **GEMEENTERAAD**, niet worden bijeengeroepen, aangezien er zich onder het **tiental**, waaruit die keuze gedaan moet worden, **vijf kandidaten der vereeniging *Vrijheid en Orde*** bevinden.

Deze zijn, — gesteld naar volgorde der op hen in bovengenoemde vergadering uitgebragte stemmen, — de heeren:
J. SWAAGMAN, JUNIOR.
Mr. W. WOLTHERS.
Mr. R. IJ. MULLER.
A. ZEPER, en
W. T. MULDER.

Met de herhaling dezer namen, tot informatie van de Leden, acht het Bestuur naar eisch aan deszelfs verpligting te hebben voldaan.

GRONINGEN, 15 September 1851.

Namens hetzelve:
E. DOMMERING, *Secretaris.*

BAL,

op WOENSDAG den 24sten September, 's avonds te 8 uur, bij **C. KREBS**, onder directie van den Heer C. DE FRANCE. Entrée 49 Cents, waarvan de helft in vertering zal worden aangenomen.

KUNST-BERIGT.

De uit 20 jonge Muzikanten bestaande **SCHWARZENBACHER KAPELLE**, die zich sedert onderscheidene jaren in *Duitschland* en nu laatstelijk omtrent 15 maanden in *Noorwegen* met veel bijval heeft laten hooren, is voornemens, in de volgende week ook in ***Delfzijl*** en ***Groningen*** **CONCERTEN *à la Strauss*** te geven.

Wij vermeenen hierop de muzijkminnende kunstvrienden te meer te moeten opplettend maken, dewijl deze Kapel op hare doorreis naar *Holland* en *Engeland* in iedere plaats slechts één Concert zal geven.

Eenige muzijkliefhebbers.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

K. FUHRI,
Weduwenaar van C. G. THIEME,
met
M. SCHAANK.

'S GRAVENHAGE, 17 September 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

K. BOUWES,
van *Solwerd*,
met
A. HAVERBULT.

GRONINGEN, 18 September 1851.

*** GRONINGEN, 13 September 1851. Heden beviel van eenen ZOON H. RIJKEBOER, geliefde Echtgenoot van
B. PH. EBBINGE, *Apotheker.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' welgeschapen *ZOON* Vrouwe S. W. CATS, geb. STAR LICHTENVOORT.
IRNSUM, 13 September 1851.

*** Bevallen van een welgeschapene DOCHTER MARIA SCHRÖDER, Echtgenoot van
J. LUTTEKEN.
WINSCHOTEN, 15 September 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van een ZOONTJE CHRISTINA MARTHA MULDER, geliefde Echtgenoot van
J. H. TUNTELER.
GRONINGEN, 17 September 1851.

*** Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER LUDGERDINA VAN DER VEER, geliefde Echtgenoot van
R. KLEIN, *Boekdrukker.*
HARLINGEN, 17 September 1851.

*** ENGELBERT, 17 September 1851. Bevallen van eene doode *DOCHTER* A. FOLKERS, geb. HOEKZEMA.

*** Tot diepe smart van mij en mijne Zusters, overleed heden onze geliefde Zuster HEILTJE WIJCHERS, in den ouderdom van 19 jaren.
LEER, 13 September 1851.
M. WIJCHERS.

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden ontving ik het mij diep bedroevende berigt, dat mijn dierbare Echtgenoot, HENDRIK D. PUISTER, in leven *Gezagvoerder op het Nederlandsche Schoonerschip Sicilië*, den 25sten Julij l.l., zijnen 41sten verjaardag, te *Paramaribo*, onder het geweld eener kortstondige en hevige ziekte is bezweken. — Hij laat mij uit eene hoogst gelukkige echtverbindtenis van 12 jaren een drietal Kinderen na, te jong om hun verlies te beseffen, zijnde ook een drietal hem reeds vroeger naar de eeuwigheid voorgegaan. Ik beween in hem den besten Echtgenoot, den voorbeeldig getrouwen Huisvader, het voorwerp der liefde en lust van zijne en mijne treurende Ouderen, en die door allen, die hem kenden, werd hooggeschat. Veel is mij noodig, om met gelatenheid in deze beschikking der Goddelijke Voorzienigheid te berusten, maar onwaardeerbaar is mij ook de troostende verzekering, dat hij stierf, gelijk hij geleefd had, in Christus zijnen Zaligmaker vrede hebbende met God.

VEENDAM, 13 September 1851.
MARCHIEN G. BAKKER,
Wed. PUISTER.

*** Na eene hevige ziekte van drie weken, overleed heden middag, in den jeugdigen leeftijd van 10 jaren, JOHANNA CATHARINA, geliefde jongste Dochter van
JAN MEIJER
en
G. MEIJER—GRUNO.
GRONINGEN, 14 September 1851.

*** Na eene ziekte van 14 dagen met bijkomende ontijdige bevalling, overleed mijne dierbare Gade ANNA MARIA MARGARETHA UCHTMANN, in den jeugdigen leeftijd van ruim 21 jaren; mij, na eene gelukkige echtverbindtenis van bijna 10 maanden, een Dochtertje van 7 dagen nalatende.
GRONINGEN, 14 September 1851.
Dr. **B. H. J. KOETS.**

*** Heden overleed, na een langdurig, smartelijk en geduldig lijden, onze Zuster en Behuwd-Zuster AALTJE POELMAN, in den ouderdom van 34 jaren.
GRONINGEN, 15 September 1851.
J. POELMAN,
Uit aller naam.

*** Heden overleed, op den Huize *Zorgwijk*, onder *Noorddijk*, mijn waarde Vader, de WelEdel Geboren Heer ONCKO DE REHDEN VAN SWINDEREN, in den ouderdom van ruim 78 jaren.
NOORDDIJK, 15 September 1851.
O. B. DE REHDEN VAN SWINDEREN.

*** Bij den Boekhandelaar **A. L. SCHOLTENS**, aan de Breede Markt, is gedrukt en uitgegeven:

ALPHABETISCH REGISTER OP DE GEMEENTEWET,

zamengesteld door ***B. F. C. DE HOSSON.*** In gr. 8vo. 35 Ct.
HETZELVE in kl. 8vo 25 Ct.

*** Uitgegeven door J. B. WOLTERS:
Dr. *D. J. STEIJN PARVÉ*, **DE OMWENTELING DER AARDE OM HARE AS**, *voornamelijk in verband met de Slingerproeven van* FOUCAULT. Met eene plaat. Gr. 8vo, *f* 0—50.

NOORD-AMERIKA.

Schetsen uit en over de Vereenigde Staten. Naar het Hoogduitsch van *Dr. O. ZIRCKEL.* Gr. 8vo, *f* 1—90.

GYMNASIEN EN INSTITUTEN.

De Boekhandelaar **H. FRIJLINK**, te *Amsterdam*, debiteert met succes:
***Hakbijl*, Handleiding tot het lezen en beoefenen der Engelsche Taal.** *Derde druk f* 0,90.
——— **Grondbeginselen om het Engelsch te leeren spreken.** *Tweede druk.* *f* 0,75.
——— **Verzameling van Koopmansbrieven** .... *f* 1,25.
——— **Gronden der Engelsche Spraakkunst** .... *f* 1,25.
——— **Verzameling van Engelsche Gesprekken** .... *f* 0,90.
***Petiscus*, de Olympus, OF Mythologie der Egyptenaren, Grieken en Romeinen.** Met Platen .... *f* 1,80.
***Cannabich*, Aardrijkskunde.** *Tweede Uitgave* .... *f* 1,25.
***Van der Maaten*, Kleine Aardrijkskunde** voor Schoolgebruik. *Derde druk.* .... *f* 0,50.
***Frijlink's* Kleine School-Atlas.** *Derde Druk* .... *f* 1,25.

Binnen weinige dagen zal bij opgemelden Uitgever verschijnen en bij alle soliede Boekhandelaren worden verkrijgbaar gesteld: De *eerste Aflevering*, benevens Conspectus en Inteekenbiljet van een nieuw Kaartwerk, getiteld:

NIEUWE HAND-ATLAS DER AARDE,
in haren tegenwoordigen toestand,

in tweeëntwintig Kaarten, naar de beste bronnen uitvoerig bewerkt door of onder toezigt van ***H. Frijlink***, en in Koper gebragt door onze voornaamste Kaartgraveurs.

Dit Kaartwerk, geheel nieuw in aanleg en uitvoering, zal in *vier* Afleveringen kompleet zijn, die ieder bij inteekening *f* 3,90 zullen kosten. De tweede Aflevering ziet *nog dit jaar* het licht, en de twee overige zullen spoedig volgen.

*** Bij **BROESE & COMP.**, te *Breda*, zijn uitgegeven en worden met veel succes gedebiteerd:
J. J. DE HOLLANDER, **Handleiding** tot de kennis der **Maleische Taal.** Prijs *f* 1,00.
——— **Handleiding** tot de beoefening van het **Maleisch Letterschrift**; ter dienste van hen, die zich tot de lessen aan de *Koninklijke Militaire Akademie* wenschen voor te bereiden. *f* 0,30.
——— **Handleiding** bij de beoefening der **Engelsche Taal**, vooral ook ter dienste van hen, die zich tot de lessen aan de *Koninklijke Militaire Akademie* wenschen voor te bereiden.
Eerste afdeeling: *Spraakkunst*, *f* 0,80.
Tweede afdeeling: *Leesboek*, *f* 0,80.

Deze Tweede afdeeling, bevattende een gemakkelijk Leesboek, is ook afzonderlijk verkrijgbaar onder den titel: READING LESSONS FOR THE USE OF SCHOOLS; consisting of Extracts from English Prose Writers.

A. A. VAN HEUSDEN, **Leerboek der Aardrijkskunde**, ter dienste van hen, die zich tot de lessen bij de *Koninklijke Militaire Akademie* wenschen voor te bereiden. *f* 1,80.

G. KUIJPER, H.z., **Beginselen der Nederlandsche Spraakleer**, voor *Schoolgebruik.* *f* 0,80.

J. BOSSCHA, **Schets der Algemeene Geschiedenis** en van die des **Vaderlands**, ter dienste vooral der Adspiranten tot Kadets bij de *Koninklijke Militaire Akademie.* *f* 2,60.

H. WEIFFENBACH, **Beginselen der Hoogduitsche Spraakkunst**, voor *Scholen*, vooral ook ter dienste van hen, die zich tot de lessen aan de *Koninklijke Militaire Akademie* wenschen voor te bereiden. Prijs *f* 0,90.

Dit Werkje behandelt, met weglating van al hetgeen voor eerstbeginnenden overtollig kan geacht worden, beknopt en duidelijk de grondbeginselen der Hoogduitsche Taal; terwijl achter elk behandeld rededeel een genoegzaam aantal voorbeelden ter praktische beoefening der daaromtrent gegevene regels is gevoegd. Het geheel is ingerigt naar den geest, waarin het onderrigt in die taal aan de *Militaire Akademie* wordt gegeven.

P. P. ROORDA VAN EYSINGA, **Beknopte Maleische Spraakkunst** en **Chrestomathie**, met Italiaansch en Arabisch karakter; benevens een volledig hoog en laag **Maleisch Woordenboek** met Italiaansch karakter. *f* 3,00.

——— **Maleisch en Nederduitsch Woordenboek** afzonderlijk *f* 1,50.

EXTRACT.

Bij Vonnis van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK van *Groningen*, van den vijfden September 1800 eenenvijftig, in debet geregistreerd, is **GERARDUS OTTENHOFF**, tijdelijk verblijf houdende in het Provinciaal Krankzinnigengesticht te *Zutphen*, onder **CURATELE** gesteld, ter zake van **KRANKZINNIGHEID.**

Voor Extract conform:
Mr. A. MODDERMAN, *Procureur.*

*** De **COMMISSARISSEN** belast met het BEHEER des **KUNSTWEGS** van ***Winschoten*** naar de ***Hannoversche Grenzen***, brengen door deze ter kennis van het Publiek, dat bij Koninklijk Besluit van den 25sten Julij 1851, no. 63, magtiging is verleend tot het PLAATSEN van een' **HULPTOL** op den **KUNSTWEG** van ***Winschoten*** naar de ***Hannoversche Grenzen***, tusschen de *Oude Zijl* en de *Keel* of *Tamboer der Batterij* op den *Oudendijk*, en dat ten gevolge genoemd Koninklijk Besluit met de **TOLGAARDING** aldaar den **22sten September** aanstaande een begin zal worden gemaakt, onder bepaling, dat de HEFFING aan dien HULPBOOM zal plaats hebben volgens het bestaande TARIEF, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van den 18den Julij 1844, no. 73, van alle RIJ- of VOERTUIGEN, waarvoor bij den Tolboom aan de *Nieuwe Schans* **geen Tolregt** is geheven.

WINSCHOTEN, 13 September 1851.

De Commissarissen voornoemd:
H. J. ENGELKENS, *President.*
POST VAN VENEMA, *Secretaris.*

AANBESTEDING.

Op VRIJDAG den 3den October 1851, des namiddags te 2 uur, in het GEMEENTEHUIS te *MIDWOLDA*, zal, door het BESTUUR van de Gemeente *MIDWOLDA*, onder APPROBATIE van de EDELE GROOT ACHTBARE HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN van de *PROVINCIE GRONINGEN*, worden Aanbesteed:

Het AANLEGGEN der AARDEBAAN, het BEPUINEN en daarover BEGRINDEN van dezelve, van af de scheiding tusschen de gemeente *Scheemda* en *Midwolda*, langs den gewonen Weg door de kom der Gemeente *Midwolda* en *Oostwold*, tot aan de scheiding met de gemeente *Finsterwold*, lang 6923 Ellen, met het daarstellen van twee Tolboomen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het BESTEK, waarvan de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in het GEMEENTEHUIS voornoemd, ter lezing liggen: te *Groningen*, in den DOELEN, bij den Kastelein VAN DER LAAN, EEKHOFF, Wedw. BONTEKOE, TEN HAVE en de Wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts bij den Kastelein PLAAT, in het *Blaauwe Paard*, bij den Kastelein VISSER, in *de Zon*, bij den Kastelein HOLSHEIMER, op den hoek van het Ameland, in de STADS HERBERG en in de SLINGERIJ, buiten de Apoort, bij den Kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij den Kastelein VAN WARTUM, in *de Aliena*; te *Zoutkamp*, bij den Kastelein KNOL; te *Warfhuizen*, bij de Wedw. ELINGA; te *Winsum*, bij de Wedw. WIERSEMA; te *Onderdendam*, in het GEMEENTEHUIS en in het ZIJLVESTERHUIS; te *Bedum*, bij de Wedw. J. J. WEG; te *Appingedam*, bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl*, bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES en de Wedw. WEITS; te *Ten Boer*, in het GEMEENTEHUIS; te *Termunterzijl*, bij den ZIJLWAARDER; te *Martenshoek*, bij de Wedw. MEURS; te *Zuidbroek*, bij den Kastelein MONKHOST; te *Scheemda*, in het GEMEENTEHUIS; te *Winschoten*, bij de Wedw. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans*, bij den Kastelein SMIT; te *Veendam*, in het GEMEENTEHUIS; te *Grijpskerk*, bij den Kastelein DE BOER, en te *Zuidhorn*, bij de Wedw. OSSENTJUK.

Nadere informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den BURGEMEESTER der GEMEENTE.

MIDWOLDA, 17 September 1851.

Het Gemeentebestuur voornoemd:
D. E. DE JAGER.
Ter ordonnantie van hetzelve,
G. ENGELS.

*** De **DIRECTIE** van het GENERALE ZIJLVEST der **DRIE DELFZIJLEN** brengt bij deze ter kennis van het Publiek, dat, uit hoofde van eenige **REPARATIËN** aan de ***DIJKHORNSTER KLAPBRUG***, de **PASSAGIE** over genoemde KLAPBRUG, gelegen in den **Grooten** of **Stads Kleiweg**, tusschen ***Ten Boer*** en ***Windeweer***, van af **MAANDAG den 22sten dezer**, gedurende acht dagen zal moeten zijn GESTREMD.

De Directie voornoemd:
J. D. TRESLING.
R. P. CLEVERINGA, Jz.,
Secretaris.

OVERIJSSELSCHE

BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ,

onder Directie van den Heer
B. J. VAN SONSBEECK.

De **AGENT** voor de ***Provincie Groningen*** van bovengenoemde MAATSCHAPPIJ brengt ter kennis van de DEELGENOOTEN, dat op den 1sten Augustus j.l. de **REKENING** over het afgeloopen jaar 1850/51 is **opgenomen** en **goedgekeurd**; dat de **bijdragen** wegens **geledene schade** bedragen: voor de gewone Klassen der 1ste Afd. 11/40 percent, de 2de Afd. 1/20 perct., de 3de Afd. 3/10 pCt., de 4de Afd. geene bijdrage.

De Directie is bij voortduring bereid, tegen eene **vaste Premie** alle nadeelige Kansen over te nemen, terwijl een ieder zich, tot het bekomen van nadere inlichtingen, kan vervoegen te *Groningen* bij H. M. JANSSEN, Kantoorbediende bij den Heer Notaris Mr. J. W. QUINTUS, en te *Winschoten* bij den Agent

Mr. J. GOCKINGA, JR.

WINSCHOTEN, 17 September 1851.

Ondergeteekende verzoekt door deze, bij de **HERSTEMMING** als **LID** van den ***RAAD*** **niet** in aanmerking te komen.

SAPPEMEER, 17 September 1851.
T. J. SWIERS.

HOUTVEILING,

op DINGSDAG den 23sten September 1851 (en niet op den 16den September, zoo als bevorens geannonceerd is), des voormiddags te elf uur, onder werkelijke Houtkoopers, aan den Molen ***de Vriendschap***, van den Heer H. BLAUW, buiten het Kleine Poortje bij *Groningen*, van eene groote, voor Oostzeesche rekening aangevoerde Lading **DANTZIGER GREENEN KROONBALKEN**, en eene groote partij **DITO DEELEN**, welke zoo veel mogelijk Voetstoots zullen worden verkocht.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

Woensdag *den* **24*sten*** ***September***

1851, des namiddags precies te 2 uur, zal, voor en in de Behuizing, achter de Stadsschuur, nabij het Boterdiep, alhier, door den Leertouwer M. N. SAAN bewoond, publiek worden verkocht:

Een nette **INBOEDEL**, bestaande uit EIKENHOUTEN KABINET, BUREAU en UITTREKTAFEL, STOELEN, HALVE KASTKLOK, SPIEGEL, SCHILDERIJEN, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, **LINNEN** en **VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN**, eenig GOUD en ZILVER, waaronder een gouden OORIJZER, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. Te bezien daags bevorens, des namiddags van 2—5 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

J. B. MEDDENS, vooraan de ***Vischmarkt***, te ***Groningen***,

KLEEDINGMAGAZIJN EN KLEERMAKERIJ,

heeft voorradig: met Pels gevoerde Jassen van f 20 *tot f* 100, *Paletots van f* 2,50, *f* 6 *en f* 8 (*zeer geschikt voor de Jagt*), *Lakens en Wollen Stoffen in alle prijzen. Broeken en Vesten van f* 2,50 *tot f* 16. *N.B. Morgen Zaturdag, en in het vervolg alle Zaturdagen, zullen er Lakens en Broekstoffen Lappen tot zeer lage prijzen uitverkocht worden.*

Aan het MAGAZIJN van ***BEHANGSELS, ENZ.***, van **T. VAN HOUTEN**, in de Zwanenstraat, is op nieuw ontvangen: eene partij extra best **WASDOEK** of **TAFELZWILK**, alsmede **BEHANGPAPIEREN, ENZ.** — Wordt verkocht, om op te ruimen, eene partij **GOEDEREN**, tot *zeer verminderde prijzen.* Rekommandeert zich ten vriendelijkste.

Landbouw.

De ondergeteekende, Pachter van den **Stads Asch- en Vuilnisdwinger** alhier, alles aanwendende, om aan de Landbouwers goede **MEST**, **BEER** en **VUILNIS** te kunnen leveren, geeft bij deze aan dezelve kennis, dat van hetgeen van gemelden **Dwinger** wordt geladen, aan de **Schippers** een **bewijs**, door hem onderteekend, zal worden afgegeven.

LEEUWARDEN, 18 September 1851.
J. A. NIJSLOOT.

OESTERS

Beste **TEXELSCHE OESTERS**, à ***f* 3,00 de honderd**, te bekomen bij J. K. MULDER, aan de Groote Markt, onder Mej. BONTEKOE.

LEEST HIER!

Eenige LEDEN der ISRAËLIETISCHE GEMEENTE van ***Veendam*** en ***Wildervank*** vragen ten spoedigste: Eenen ONGEHUWDEN GEËXAMINEERDEN **ISRAËLIETISCHEN ONDERWIJZER**, liefst van den **middelsten Rang.** De Voordeelen, hieraan verbonden, zijn, behalve KOST en INWONING, een matig SALARIS. Hierop reflecterenden gelieven zich zoo spoedig mogelijk, in Persoon of met *franko* Brieven, **aan te melden bij**

E. B. KLEIN, *te Veendam.*

Tegen behoorlijke vergoeding voor KOST en INWONING, wordt gevraagd in een Dorp dezer Provincie: een **JONGELING** van de Prot. Godsdienst, ter opleiding in een' ***KRUIDENIERSWINKEL.*** — Van eene goede behandeling en zedelijke opleiding kan men verzekerd wezen. — Adres lett. B, aan het BUREAU dezer COURANT.

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.